

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan för Enskede-Årsta-Vantör år 2010

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Verksamhetsplan för Enskede-Årsta-Vantör år 2010 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Omslutningsförändringar om 247,0 miljoner godkänns och anmäls till kommunstyrelsen.
3. Förändringar av resultatenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
4. Priser till nämndens utförarenheter fastställs i enlighet med detta ärende.
5. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om 0,8 miljoner kronor för en tidsbegränsad anställning som medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR).
6. Nämnden hemställer hos kommunstyrelsen om 6,9 miljoner kronor för justering av felaktigt intäktskrav inom äldreomsorgen.
7. Aktivitetsplan år 2010 för upphandling och konkurrens godkänns.
8. Internkontrollplan år 2010 godkänns.
9. Jämställdhets- och mångfaldsplan år 2010 godkänns.
10. Miljöplan år 2010 godkänns.
11. Informationsplan år 2010 godkänns.
12. Förvaltningens beredning av skrivelsen om användning av barnchecklista, dnr 405-059/2007, godkänns.

BrittMarie Kyndel
T.f. stadsdelsdirektör

Lena Holmdahl
Ekonomichef

Ärendets beredning

Verksamhetsplanen har tagits fram av ekonomiavdelningen i samarbete med övriga avdelningar. Förvaltningen ska lämna MBL-information den 1 december och MBL-förhandling sker den 8 december. Pensionärsrådet och handikapprådet kommer att behandla ärendet den 11 december respektive den 14 december.

Inledning

Verksamhetsplanen för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anger inriktningen på förvaltningens verksamhet under år 2010 men knyter också an till stadens långsiktiga mål i Vision 2030.

Inom förskolan arbetar förvaltningen vidare med målet att öka nöjdheten hos föräldrarna. Det sker en fortsatt utveckling av det pedagogiska arbetet med fokus på barnens språk- och kommunikationsförmåga. Efterfrågan på barnomsorg ska tillgodoses och barnomsorgsgarantin ska upprätthållas.

För att ge brukarna möjlighet att bibehålla och/eller förbättra sina funktioner fortgår arbetet med utbildningsinsatser och utveckling av det förebyggande arbetet inom äldreomsorgen. Det tidigare projektet Kravmärkt Yrkesroll har 2009 integrerats i ordinarie verksamhet och satsningen på utbildning i demens och kost fortgår. Vaktmästarservice – fixartjänst fortsätter under 2010.

Inom individ- och familjeomsorgen ska barn, ungdomar och vuxna i ökad utsträckning erbjudas förebyggande insatser och vård i öppna former jämfört med institutionsvård. Individ- och familjeomsorgen ska också öka användandet av strukturerade utredningsmetoder.

Inom omsorgen om funktionsnedsatta kommer det kvalitetsutvecklande arbetet att intensifieras under 2010. Verksamheten kommer att arbeta efter ett kvalitetssystem i syftet att få systematik i arbetet med att säkra och utveckla kvaliteten inom verksamhetsområdet.

Under år 2010 ska förvaltningen fokusera på det förebyggande arbetsmiljöarbetet samt på medarbetar- och ledarskapet. Målet för 2010 är att öka nöjdmedarbetarindex från 60 till 61 och att minska sjukfrånvaron till 6,5 %. Enheterna ska samarbeta med företagshälsovård, försäkringskassa med flera för att sänka sjukfrånvaron.

Förvaltningen fortsätter att arbeta med upphandling och konkurrensutsättning av verksamheter, enligt nämndens aktivitetsplan. Vissa ändringar i aktivitetsplanen görs i samband med denna verksamhetsplan. Konsumentvägledning, nattpatrull samt kostenheten kommer att upphandlas och vissa justeringar görs även avseende egenregianbud i kommande upphandlingar.

I den tilldelade budgeten finns ökningar främst för ekonomiskt bistånd. I budgeten finns även effektiviseringskrav för minskad sjukfrånvaro, införande av gemensam

administration och e-tjänster samt minskad elförbrukning. Den totala nettobudgeten är i princip samma som den slutliga nettobudgeten 2009.

På grund den konjunkturedgång som varit det senaste året ger inte årets budget pris- och lönekompensation för år 2009 och för kommande ökningar år 2010, förutom för äldreomsorgen. Det gör att i princip alla enheter har i uppdrag att lägga en budget på den nivå som varit 2009.

En osäkerhet råder om hur mycket konjunkturedgången kommer att påverka ekonomiskt bistånd samt hur stor övertalighet som uppstår i samband med verksamhetsupphandlingar inom äldreomsorg och handikappomsorg. Förvaltningen avsätter därför även detta år medel för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om och med hur mycket de kommer att uppstå.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

En av de viktigaste prioriteringarna för att bidra till inriktningsmålet är att genomföra upphandling och konkurrensutsättning enligt nämndens aktivitetsplan. Utifrån nämndens utvecklingsstrategi, som knyter an till tidigare utvecklingsinsatser och till Vision 2030, arbetar förvaltningen vidare med bland annat företagarrådet och frågor kring utemiljön. Genom till exempel förbättrad städning i välbesökta parker och trygghetsskapande åtgärder i parker ska nöjdheten öka ytterligare hos stadsdelens invånare vad gäller parkskötseln. Förvaltningen ska ha en hög ambitionsnivå vad gäller exempelvis miljöbilar och förnyelsebart drivmedel i förvaltningens fordonsanvändning och i övrigt utgå från nämndens miljöplan.

Andra viktiga prioriteringar är att inom arbetet kring ekonomiskt bistånd ha särskilt fokus på unga vuxna och personer som har haft ekonomiskt bistånd länge. Målet under kommande år är också att genom nya utredningsrutiner ytterligare synliggöra barnens situation i utredningar och vid beslutsfattande.

Förvaltningen ska arbeta för att barn, unga och äldre ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Fritidens verksamheter ska bidra till att ge barn och unga hälsofrämjande och trygga uppväxtvillkor och i fältassistenternas arbete prioriteras tidiga insatser och att skapa goda relationer till ungdomarna i stadsdelsområdet. Personer som utsätts för våld i nära relationer ska veta vart de ska vända sig för att få råd och stöd i stadsdelen, vilket innebär att samtliga verksamheter ska kunna vägleda i detta.

Tillgänglighetsaspekter beaktas i park- och stadsmiljöfrågor och genom att inhämta synpunkter från handikapprådet kring olika nämndärenden, och i den

verksamhet som omsorgen om funktionsnedsatta bedriver. Förvaltningens arbete i övrigt utifrån stadens handikappolitiska program beskrivs sammanfattningsvis under rubriken "Övrigt" i slutet av verksamhetsplanen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Förvaltningen kommer att arbeta vidare med det företagarråd som inrättades år 2007. Företagarrådet är ett mötesforum där politiker, förvaltning och företagarens föreningar kan träffas och utbyta information och diskutera näringslivsrelaterade frågor.

Stadsdelsnämnden ska också bidra till måluppfyllelsen genom att fortsätta genomföra upphandlingar i enlighet med nämndens aktivitetsplan för upphandling och konkurrens samt genom att förvaltningen ger stöd till medarbetare som är intresserade av personalövertagande av verksamhet på marknadsmässiga villkor. Se också redogörelse vid nämndmålen nedan.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	30 %	33 %	År

NÄMNDMÅL:

Förvaltningen ska stödja personalövertagande av verksamhet på marknadsmässiga villkor

Förvaltningen ska även fortsättningsvis sträva efter att skapa förutsättningar för verksamheterna att agera så självständigt som möjligt inom de givna ramarna. Detta kan ge kunskap och intresse för ett personalövertagande på marknadsmässiga villkor. Förvaltningens administration ska arbeta med att ge stöd till medarbetare och chefer som vill ta över verksamhet på marknadsmässiga villkor genom att informera bland annat om var de kan vända sig för att få stöd i att starta eget företag och om vad det innebär att lägga anbud i en upphandling. Vidare ska förvaltningens administration också stötta genom att ta fram underlag för kostnader samt informera om att stöd också kan fås från Enheten för kvalitetsutveckling på stadsledningskontoret.

NÄMNDMÅL:**Utförarverksamheten ska konkurrensutsättas i enlighet med nämndens aktivitetsplan**

I aktivitetsplanen för upphandling och konkurrens, som bifogas verksamhetsplanen, redovisar förvaltningen alla verksamheter som kommer att konkurrensutsättas under de närmaste åren. Planen innehåller en del förändringar jämfört med föregående års ursprungliga aktivitetsplan, delvis eftersom nämnden under 2009 har beslutat om revidering av aktivitetsplanen inom verksamhetsområdena äldreomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen föreslår också att konsumentvägledning, nattpatrull samt kostenheten upphandlas. Detta mot bakgrund av den av kommunfullmäktige beslutade konkurrenspolicyn där det framgår att all verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategiska ledningsfunktioner ska upphandlas. Förvaltningen finner att nämnda verksamheter inte tillhör undantagen utan att de lämpar sig för upphandling och konkurrensutsättning. Förvaltningen föreslår också förändringar avseende egenregianbud i kommande upphandlingar, se vidare i aktivitetsplanen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.2 Jobb istället för bidrag**

Det är en mängd faktorer som påverkar kostnaderna för ekonomiskt bistånd, till exempel antal hushåll, medelbidrag per person och månad, hushållsstorlek samt bidragstidens längd. Antal bidragshushåll påverkas i sin tur av hur konjunkturläge och arbets- och handläggningsrutiner ser ut. Sysselsättningen bedöms sjunka och arbetslösheten öka under 2010. Förvaltningen hänvisar alla arbetsföra bidragstagare till Jobbtorg för vidare support för att komma ut på arbetsmarknaden. Personer med arbetshinder får stöd i den egna organisationen i samarbete med landsting och försäkringskassa.

Förvaltningen har särskilt fokus på unga vuxna och personer som har haft ekonomiskt bistånd länge. Målet under kommande år är också att genom nya utredningsrutiner ytterligare synliggöra barnens situation i utredningar och vid beslutsfattande.

Arbetet med att utreda felaktiga utbetalningar fortsätter 2010, t.ex. får klienter som har andrahands- eller inneboendekontrakt ett spontant hembesök för att säkerställa att personen ifråga bor i stadsdelen.

Ambitionsnivån är fortsatt hög vad gäller praktikplatser för aspiranter från Jobbtorg. Förvaltningen ska verka för en spridning av praktikplatser inom olika verksamheter.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
------------------	--------	-------------	--------------

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder/bolag)	100 st	1 400 st	Tertial
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	175 st	3000 st	År
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	7 %	6,0 %	Tertial
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,5 %	3,5 %	Tertial
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2 %	minska	Tertial
Andel vuxna personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,2 %	minska	Tertial
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	51 %	51 %	Tertial
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser	2008-01-01	2010-12-31	
Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**Andelen bidragstagare med ett långvarigt ekonomiskt bistånd ska minska**

Personer med ett långvarigt biståndsbehov, mer än 9 månader, får i en lågkonjunktur ännu svårare att komma in på arbetsmarknaden. Förvaltningens utvecklingsarbete med att utreda och stödja den enskilde att återgå till arbetsmarknaden alternativt finna andra försörjningsmöjligheter kommer att fortsätta.

De verktyg som står till buds är dels arbetsförberedande insatser i form av praktik eller arbetsträning och OSA-anställningar. En förtroendeläkare används som konsult i bedömningen av sjukintyg företräddelsevis i de fall där personen

varit sjukskriven under lång tid eller är nollklassad. Vidare kompletterar landstinget (psykiatri och vårdcentraler) de sjukintyg de skriver med en beskrivning av de långtidssjukskrivnas rehabiliteringsbehov och möjlighet att delta i aktiviteter, vilket oftast saknats tidigare.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska utveckla metoder och öka samverkan kring personer med långvarigt ekonomisk bistånd	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Andelen flyktingar som är självförsörjande efter introduktionen ska öka

Personer som fått uppehållstillstånd och som konstateras tillhöra målgruppen tas emot för erbjudande om introduktion. Målsättningen är att ge en god information om det svenska samhället som ökar möjligheter till integration. Alla arbetsföra deltagare hänvisas så fort som möjligt till Jobbtorg. En första introduktionsplan upprättas tillsammans med individen och därefter uppdateras planen kontinuerligt. Jobbtorgets aktivitetsplan ingår som en del i introduktionsplanen. Planen ska leda till egen försörjning. Varje deltagare erbjuds kontakt med en flyktingsekreterare för planering, motivation och rådgivning.

NÄMNDMÅL:

Andelen unga vuxna som får ekonomiskt bistånd ska minska

Unga vuxna (18-20 år) är särskilt utsatta i en lågkonjunktur och bland dem har de som aldrig blivit etablerade på arbetsmarknaden det svårast. I stadsdelen har andelen unga vuxna bidragstagare det senaste året legat på mellan 13-15 %. Målsättningen är att de unga snabbt ska få försörjningsmöjligheter och de som står till arbetsmarknadens förfogande ska remitteras till Jobbtorg som har en särskild arbetsgrupp som arbetar med dessa ungdomar. Gruppen är även prioriterad inom stadsdelsförvaltningen då det finns en särskild ungdomsgrupp inom försörjningsstödsenheten.

Socialekreterarna i ungdomsgruppen kommer att i ökad omfattning arbeta med de ungdomar som har särskilda behov genom täta besök på förvaltningen samt genom trepartssamtal med Jobbtorg i Farsta. Inom arbetsgruppen utreds ungdomar med rehabiliteringsbehov såsom ungdomar med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar samt ungdomar med en missbruksproblematik. Trepartssamtal med psykiatri eller vårdcentralens läkare förekommer.

Ungdomar med avbruten skolgång ska inom ett ESF-finansierat projekt kunna få en kortare yrkesutbildning med bibehållet försörjningsstöd.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel unga vuxna som får ekonomiskt bistånd	12 %	År

NÄMNDMÅL:**Barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas**

Inom mottagningsenheten för försörjningsstöd kommer socialsekreterarna att ha en seminarierie utifrån Socialstyrelsens skrift "Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd". Dessa seminarier syftar till att klargöra hur man kan arbeta med barnperspektivet och målet är att genom nya utredningsrutiner synliggöra barnens situation i utredningar och vid beslutsfattande.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas**

Förvaltningen bidrar till uppfyllelsen av målet genom att arbeta utifrån nämndens miljöplan. Miljöplanen har setts över och en reviderad plan bifogas verksamhetsplanen, för beslut av stadsdelsnämnden. Miljöplanen bygger på Stockholms miljöprogram. Miljöplanen innehåller bland annat krav på miljöeffektiva resor. Samtliga verksamheter ska följa förvaltningens policy för effektiva resor och resor med kollektiva färdmedel, vilket innebär att resor i första hand ska ske med kollektiva färdmedel eller genom att gå eller cykla. Om bilresor är nödvändiga ska resor ske företrädesvis genom bilpool med miljöbilar och med leasade miljöbilar. Målet är att 92 % av medarbetarna som regelbundet reser i tjänsten använder miljövänliga transportsätt.

Enligt planen ska förvaltningen på sikt endast ha miljöbilar, målet för 2010 är att 95 % av bilarna ska vara miljöbilar. Antalet bilar är i nuläget totalt 27, varav en bil inte är miljöbil. Den har inte bytts ut till miljöbil då det för närvarande inte är ekonomiskt försvarbart för den verksamhet som äger bilen att istället leasa en miljöbil. Bilen används av en sysselsättningsverksamhet inom utförarenheten för socialpsykiatri för transport av möbler och annat material.

Förvaltningens miljöbilar ska tankas med de förnyelsebara drivmedel de är avsedda för och köras med dubbfria däck. I samband med att nya avtal tecknas för leasingbilar ska enheterna se till att dubbfria däck ingår.

Förvaltningen föreslår som årsmål att 15 % av andelen inköpta livsmedel i förvaltningens verksamheter ska vara ekologiska. Vidare ska förvaltningen fortsätta sitt arbete, som påbörjats under 2009, med att skapa förutsättningar för de enheter som serverar mat att sortera ut matavfallet för biologisk behandling. För indikatorn om att sortera matavfall för biologisk behandling föreslår förvaltningen ett årsmål på 40 %. Samtliga verksamheter ska sortera papper och förpackningar.

Enheterna ska vidta energisparande och energieffektiviserande åtgärder. Årsmålet för elförbrukningen är 6 500 000 kWh och 63 kWh räknat per kvadratmeter. Årsmålet är baserat på två underlag, dels utifrån konterad kostnad för el omräknat till kilowattimmar, dels mäts förbrukningen utifrån elleverantörernas beräknade årsförbrukning 2009 exklusive de fasta avgifterna. Hänsyn har också tagits till en beräknad förbrukning för verksamheter som tillkommer (exempelvis nya förskolor) respektive utgår (verksamhet som upphandlas). För att ta fram ett mål för antalet kilowattimmar per kvadratmeter har den beräknade årsförbrukningen dividerats med antalet kvadratmeter i förvaltningens verksamhetslokaler (ej brukares egna lägenheter då brukarna själva bekostar den elförbrukningen).

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck, exkl. utryknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	0 %	0%	År
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	40 %	35 %	År
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	År
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	85 %	85 %	Halvår
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	15 %	15 %	Tertial
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	92 %	tas fram 2010	År
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utryknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	95 %	100 %	Månad
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %		År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Elförbrukning (alla nämnder/bolag)	6 500 000 kWh	minska	År
Elförbrukning per kvadratmeter	63 kwh/kvm	tas fram 2010	År

NÄMNDMÅL:**Förvaltningens verksamheter ska arbeta enligt stadsdelsnämndens miljöplan**

En miljöplan för stadsdelsnämnden togs fram år 2008. En reviderad miljöplan, som är uppdaterad utifrån kommunfullmäktiges årsmål 2010 för indikatorerna, bifogas verksamhetsplanen för beslut av nämnden. Förvaltningens arbete enligt miljöplanen redovisas ovan vid kommunfullmäktiges mål om en hållbar livsmiljö.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska vidta energisparande och energieffektiviserande åtgärder enligt miljöplanen.	2010-01-01	2010-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv**

Äldreomsorgen planerar att utveckla kulturen för brukarna genom att delta i stadens projekt Kultur för äldre. Förvaltningen bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bland annat arbeta för att kultur med barnen och ungdomarna ska vara en naturlig del i förskolans och fritidens miljö och verksamheter, samt genom kompletterande beställningar av professionella kulturupplevelser. Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att ta del av olika aktiviteter och kulturutbud. Att ge stöd för att möjliggöra detta kommer att fortsätta vara en prioriterad uppgift för omsorgsverksamheterna under året. Samarbetet mellan avdelningen för stöd och service till personer med funktionshinder och fritiden, i syfte att inkludera ungdomar med funktionsnedsättning i den ordinarie verksamheten, kommer att fortgå under år 2010. Förvaltningen deltar även i projektet "Fritid för alla" vilket syftar till att alla barn och unga ska kunna delta i fritidsverksamheter utifrån sina egna förutsättningar. Se också redogörelse under nämndmålen nedan.

Äldreomsorgen fortsätter att erbjuda möjligheter till kulturupplevelser inom de öppna dagverksamheterna. Äldreomsorgen planerar att utveckla kulturen för brukarna genom att delta i stadens projekt Kultur för äldre.

För att stödja det kultur- och föreningsliv som finns i stadsdelsområdet avsätts medel till föreningsbidrag till föreningar vars aktiviteter kompletterar nämndens verksamheter.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal deltagande barn och ungdomar i egen skapande verksamhet	4 000 st		År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Barn och ungdomar ska ges möjligheter att uppleva och själva utöva olika former av kultur	2009-01-01	2010-12-31
Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ska öka	2009-01-01	2010-12-31
Driften av parklekarna kan erbjudas utomstående entreprenörer.	2009-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Förskolan och fritiden ska erbjuda barn och ungdomar professionella konst- och kulturupplevelser samt ge dem möjligheter att uttrycka sig i eget skapande (Utveckling och Lärande)

I den strategiska planen för barn- och ungdomskultur i Stockholm ”Kultur i ögonhöjd” införs ett vidgat kulturbegrepp; kultur för, med och av barn och unga. Planen är under implementering i verksamheterna förskola och fritid. Förvaltningen kommer att samordna beställningar av olika kulturevenemang för barn och unga som ett komplement till de professionella kulturupplevelser som anordnas av enheterna. Som tidigare kommer förvaltningen i detta arbete att samarbeta med kulturförvaltningen, biblioteken och föreningarna. *Kultur med barnen och ungdomarna* ska vara en integrerad och naturlig del i förskolans och fritidens verksamheter. De vuxna ska med sina kunskaper, engagemang och visat intresse, stimulera och uppmuntra till skapande och kommunikation med hjälp av olika estetiska uttrycksformer. Miljön på verksamheterna ska utformas så att barnen och ungdomarna också ges förutsättningar att använda sin fantasi, uttrycka sig och skapa på eget initiativ (av barn och unga). Under våren 2010 kommer fyra nummer av en ny ungdomstidning att publiceras. Tidningen ska skrivas för och av ungdomar 12 - 18 år och innehållet kommer att bestå av aktuella ungdomsfrågor, kultur, sport, debattinlägg, frågespalt etc. Aktiviteten ska utvärderas efter första halvåret 2010.

Barn- och ungdomskultur är prioriterat i stadsdelsnämndens föreningsbidrag. Under 2010 kommer föreningar med anknytning till stadsdelsområdet att kunna söka om föreningsbidrag för målgruppen barn och unga vid två tillfällen. Ansökningarna ska vara inriktade på att ge barn och ungdomar möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel förskoleavdelningar där barnen upplevt en professionell kulturupplevelse under året	100 %	År

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Den strategiska barn- och ungdomskulturplanen, "Kultur i ögonhöjd" ska implementeras i förskolans och fritidens verksamheter.	2010-01-01	2010-12-31
Föreningsbidrag avsätts för bidrag till föreningar.	2010-01-01	2010-12-31
Förvaltningen ska i samverkan med föreningslivet erbjuda barn och ungdomar kultur, lek och idrott.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Personer i bostad med särskild service och daglig verksamhet ska erbjudas kulturupplevelser

En viktig del i det stöd som ges funktionsnedsatta i boenden och på de dagliga verksamheterna är att möjliggöra delaktighet i olika aktiviteter och kulturutbud. Det är de enskildes egna önskemål och intressen som ska styra vilka aktiviteter som genomförs, och stödet att delta i aktiviteter ska kunna ges i både grupp och individuellt. Förvaltningen kommer att aktivt ta del i den information och de aktiviteter som stadens fritidsutvecklare utarbetar (f.d. handikappkonsulenter).

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel av de boende i bostad med särskild service och brukare i daglig verksamhet som har erbjudits två professionella kulturupplevelser under året	100 %	År

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom bland annat genom ett utåtriktat arbete i form av trygghetsskapande åtgärder i parker och

grönområden samt genom fältassistenternas förebyggande insatser bland stadsdelens ungdomar. Ett internt säkerhetsförebyggande arbete bedrivs vilket bland annat omfattar rutin för rapportering av arbetsskador och tillbud, incidentrapportering, brandsäkerhetsgenomgångar i verksamheterna, barnsäkerhetsarbete vid förskolor och beredskapsplanering vid pandemi.

Personer som utsätts för våld i nära relationer ska veta vart de ska vända sig för att få råd och stöd i stadsdelen, vilket innebär att samtliga verksamheter ska kunna vägleda i detta. Gemensamma samverkansrutiner, metoder, utbildning och informationsmaterial tas fram under 2010, se vidare under nämndmål nedan.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel park och grönområden	60 %	60 %	År
Andel anställda som känner till det förebyggande säkerhetsarbetet.	75 %	öka	År
Antalet särskilt prioriterade incidenter, olyckor och effekter av inträffade händelser som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen.	26	minska	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Rutiner för hur incidentrapporteringen ska utföras i verksamheten ska utarbetas.	2010-01-01	2010-12-31	
Utarbeta uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer utifrån stadens brottsförebyggande program.	2010-01-01	2010-05-01	
Utbildningsplan för säkerhetsarbetet ska upprättas.	2010-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Fritidens verksamheter ska bidra till att ge barn och unga hälsofrämjande och trygga uppväxtvillkor

Fritidens verksamheter ska vara drog fria mötesplatser där barn och ungdomar kan känna sig trygga och välkomna. Man ska i samverkan med föreningslivet uppmuntra till meningsfulla och hälsosamma aktiviteter genom att erbjuda ett brett utbud av idrott, friluftaktiviteter och dans. En trevlig miljö, meningsfulla aktiviteter och en förtroendefull nära kontakt med personalen ska bidra till att förebygga riskbeteenden. Personalen ska samverka med föräldrar, fältassistenterna, skolorna i närområdet, socialtjänsten och polisen för att olika

kompetenser och resurser i frågor som berör barn- och ungdomar ska tas tillvara.

NÄMNDMÅL:

Fritidens verksamheter ska erbjuda barn och ungdomar lärande och utvecklande aktiviteter

Inom fritidens verksamheter ska det vara grundläggande att betona barns och ungdomars positiva sidor. Personalen ska se och bekräfta besökarna för att stärka deras självkänsla. Verksamheterna ska erbjuda barn och ungdomar stimulerande och utvecklande aktiviteter och upplevelser samt erbjuda läxhjälp och en trevlig social samvaro. De ska få möjlighet att utveckla sina fritidsintressen och pröva nya, samt ges möjlighet att påverka innehåll, öppettider och utveckling av verksamheterna. Under skolloven ska fritidsverksamheten anordna extra aktiviteter. Då ska barn och ungdomar erbjudas ett blandat utbud av lek, idrott, kultur och utflykter. Förvaltningen kommer liksom tidigare år att anordna läger- och dagverksamheter.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Fritidsverksamheten ska erbjuda barn och ungdomar aktiviteter under skolloven.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Fältassistenter ska arbeta uppsökande och förebyggande för att ge stöd till barn och ungdomar i stadsdelsområdet

Fältassistenter ska arbeta uppsökande och förebyggande i miljöer där ungdomarna vistas. De ska i sitt arbete prioritera tidiga insatser och skapa goda relationer till ungdomarna. Samverkan ska ske med föräldrar, fritidsgårdar, skola, polis, socialtjänst och föreningar. Vid misstanke om missbruk eller annat destruktivt beteende ska fältassistenter ha kontakt med ungdomarna, stödja och informera dem och föräldrarna om vilka möjligheter till hjälp som finns, samt förmedla kontakter.

NÄMNDMÅL:

Personer som utsätts för våld i nära relationer ska veta vart de ska vända sig för att få råd och stöd i stadsdelen

Kvinnofridsteamet inom individ- och familjeomsorgen tar i ett akut skede emot personer som har utsatts för våld i nära relation och/eller hedersrelaterat våld. Arbetet utgår från barnets bästa i centrum. Inom öppenvården för barn och ungdom erbjuds våldsutsatta kvinnor stöd av familjepedagoger och familjebehandlare. Barn som upplevt våld erbjuds samtal.

Gemensamma samverkansrutiner, metoder, utbildning och informationsmaterial kommer under året att arbetas fram inom avdelningen och förvaltningen. Satsningen finansieras till en del av utvecklingsmedel från länsstyrelsen. Inom ungdomsmottagningen pågår ett annat projekt, som stöds av länsstyrelsen, för att öka kunskapen i förvaltningen om hedersrelaterat våld.

Äldreomsorgen har via Sveriges kommuner och landsting (SKL) ansökt om medel till ett projekt riktat mot värn för äldre. Syftet är att utbilda samtliga medarbetare i att uppmärksamma våld i nära relationer för att vid behov kunna förmedla rätt stöd. En handlingsplan för arbetet ska upprättas.

Inom omsorgen om funktionsnedsatta kommer införandet av handläggningssystemet Dokumentation – Resultat – Utvärdering (DUR) att stärka den uppsökande verksamheten. I DUR-instrumentet ingår frågor kring våldutsatthet, vilket innebär identifiering av våldsutsatta personer samt barns bevitnande av våld genom att det kommer att ingå i handlägningsprocessen. Flertalet anställda har genomgått fortbildning om våld i nära relationer och vidareutbildning ingår i den kontinuerliga kompetensutvecklingen. Omsorgen om funktionsnedsatta tillhandahåller även ett skyddat anpassat boende kopplat till ett team med boendestödjare med särskild kompetens i att arbeta med våldsutsatta personer med funktionsnedsättning.

Alla enheter inom förskola och fritid ska på sina arbetsplatsträffar ta upp rutiner att följa om man misstänker att barn lever i en familj där hot och våld förekommer inom familjen. När man är orolig eller misstänker att ett barn får illa ska man börja agera efter de rutiner som finns på enheterna som innefattar anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen. Kvinnofridskortet med information om vad personalen ska göra om man uppmärksammar att en kvinna utsatts för våld ska delas ut till samtliga medarbetare.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsområdet ska upplevas som rent och tryggt

Förvaltningens arbete för en ren och trygg stad innefattar bland annat en fortsatt kontinuerlig skötsel av stadsdelens parker och grönområden. Förvaltningen ska fortsätta arbetet med utökad städning, gräsklippning och tömning av papperskorgar i de välbesökta parkerna och grönområdena, bland annat i Bandängen, Rågdalen, Grynkvärnsparken, Årstaliden och Blåsutparken. Utökade städinsatser sker även på parkmark vid välbesökta platser som Gullmarsplan, Globenområdet och på parkmark kring de övriga centrumområdena. Under våren kommer skolklasser och idrottsföreningar att hjälpa till med städningen av stadsdelens parker och naturmarksområden. För att skapa tryggare parker sker riktade insatser genom röjning av vegetation som hindrar sikten och skymmer parkbelysningen. Investeringar och upprustningar av parker sker enligt parkplanerna och i enlighet med föreslagen budget.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Förvaltningen utgår i sitt kvalitetsarbete från stadens integrerade system för ledning och styrning (ILS). Verksamheterna planerar och följer upp sitt arbete inom ILS. Som ett led i kvalitetsarbetet och för att öka medarbetarnas delaktighet och engagemang samt förbättra resultaten i olika processer fortsätter det LEAN-arbete genom s.k. värdeflödeskartläggningar som påbörjats under hösten 2009. En annan viktig del i kvalitetsarbetet är att vidareutveckla den interna kontrollen för att säkerställa att målen nås och regler och riktlinjer efterlevs.

Förvaltningsledningen har en fortlöpande dialog med verksamheterna om utvecklingsarbetet. I början av året kommer alla enheter att ha en dialog med respektive avdelningsledning om planering, uppföljning och utvecklingsarbetet vid enheten.

Stadsdelsnämndens aktivitetsplan för upphandling och konkurrensutsättning är grunden för förvaltningens arbete för att bidra till ökad valfrihet och mångfald för stockholmarna, se redogörelse ovan vid inriktningsmål 1. Brukarna inom de myndighetsutövande verksamheterna ska informeras om möjligheterna att välja utförare i samband med utredning och beslut om bistånd/insats.

I övrigt utgörs nämndens viktigaste prioriteringar för att bidra till inriktningsmålet av det arbete som beskrivs nedan för en hög kvalitet i verksamheterna och nöjda brukare och anhängare. För att bidra till målet att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare ska förvaltningen under år 2010 fokusera på det förebyggande arbetsmiljöarbetet samt på medarbetar- och ledarskapet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald**

Förvaltningen ska öka antalet alternativ för brukarna genom att följa stadsdelsnämndens aktivitetsplan för upphandling och konkurrensutsättning. Detta beskrivs närmare ovan vid inriktningsmål 1 och kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 1.1. Förvaltningen ska fortsätta utveckla beställarrollen när det gäller att följa upp ingångna avtal.

Myndighetsutövande verksamheter ska informera brukarna om möjligheterna att välja utförare i samband med utredning och beslut om bistånd/insats. Det är viktigt att informationen är lättbegriplig. Informationen ska om möjligt ges på olika sätt, både muntligt och skriftligt. Exempel på detta arbete beskrivs närmare vid nämndmålet nedan.

NÄMNDMÅL:**Brukare ska informeras om möjligheten att välja utförare**

Brukare ska informeras om möjligheterna att välja utförare i samband med utredning och beslut om bistånd. Möjlighet till information och jämförelse av olika verksamheter finns även via stadens webbtjänst "Jämför service".

Äldreomsorgens brukare informeras om möjligheten att välja utförare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, dagverksamhet och servicehus.

För omsorgen om personer med funktionsnedsättning har valfrihet införts beträffande insatserna bostad med särskild service, daglig verksamhet och korttidsvistelse. Genom att informera om valfrihetssystemet och om de olika alternativ som finns att välja mellan ska förvaltningen främja valfriheten. Alla personer med funktionsnedsättning ska ges information och kunskap för att kunna välja utförare av hemtjänst, ledsagning och avlastning utifrån möjlighet till kundval.

Individ- och familjeomsorgens myndighetsutövande enheter ska i den mån det går informera sina klienter om möjligheten att välja utförare. Vid val av insats ska dock andra huvudmäns ansvar beaktas och stadsdelens egna öppenvårdsverksamheter i första hand användas. Vid upphandling av externa vårdgivare finns en medveten inriktning att ramavtalen ska innehålla ett brett och differentierat utbud av olika behandlings- och omvårdnadsalternativ för att kunna tillgodose klienters individuella vårdbehov. Om flera behandlingsalternativ bedöms kunna tillgodose klientens vårdbehov ska alltid det som medför lägst kostnad väljas.

När det gäller förskola informeras föräldrarna via Stockholms stads webbplats om hur man ansöker om plats, hur kö och placering går till samt vilka regler som gäller. Alla ansökningar om förskoleplats görs via webben. Till hjälp inför ansökan finns länken "jämför förskola" där alla stadens förskolor finns presenterade med jämförande fakta. Alla förskolor och fritidsgårdar har också webbplatser med mer utförlig och aktuell information. Fältassistenternas arbete finns presenterat i en informationsbroschyr.

Förvaltningens informationsarbete i övrigt ska utgå från den informationsplan som bifogas verksamhetsplanen för beslut av nämnden.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Lättbegriplig information ska ges på webben och skriftligt samt i dialog med brukare och/eller deras anhöriga.	2010-01-01	2010-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö**

Stadsdelsnämnden bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål genom att förvaltningens förskolor fortsätter att utveckla det pedagogiska arbetet med fokus på barnens språk- och kommunikationsförmåga.

Förskolorna ska arbeta på sådant sätt att det främjar jämställdhet, respekt och likabehandling samt hälsa hos barnen. Dokumentationen ska vara ett redskap för att skapa delaktighet för barn och föräldrar. Förskolorna ska samverka med skolorna i närheten för att säkerställa en smidig övergång mellan verksamheterna för barnen.

Årsmål för indikatorn nedan om "Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola" kommer att föreslås i tertialrapport 1 år 2010. Självvärderingen ska enligt stadsledningskontorets anvisningar vara färdig till verksamhetsberättelsen och förvaltningen kommer då ha tillgång till ett utgångsvärde för 2010.

Barngrupperna är inte längre i lika hög grad indelade i grupperna 1-3 år och 4-5 år som tidigare. Totalt har förvaltningen 213 avdelningar. Indikatorerna nedan (avseende barngruppsstorlekar) berör mindre än hälften av dessa avdelningar. Genomsnittet för samtliga avdelningar beräknas under 2010 vara 15,5 barn/avdelning.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	10 %	minska	Tertial
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	18 %	minska	Tertial
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %		År
Andel förskollärare av antal anställda	38 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende trygg och säker miljö	90 %	öka	År
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	80 %	öka	År
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	Månad
Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola		öka	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Förskolan ska utveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål och uppdrag	2009-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2007-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:

Förskolan och fritidens verksamheter ska arbeta med att stärka barnens empatiska och sociala förmåga. Arbetet ska bidra till jämställdhet, respekt och likabehandling (Normer och värden)

Klimatet i förskolan och i fritidens verksamheter ska präglas av trygghet och tillit mellan personal och barn och mellan barnen. Personalen ska stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter, reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Olikheter ska ses som en tillgång och personalen ska stödja barnen i att utveckla förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund. Pojkar och flickor ska ha samma möjligheter att utveckla sina förmågor och intressen. Inga barn ska utsättas för kränkande behandling. Barn som behöver mer hjälp, stöd och stimulans i sin utveckling ska ges det stöd som behövs för en positiv utveckling. Förskolan ska ha ett inkluderande syn- och förhållningssätt och den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Förskolornas likabehandlingsplaner ska utvärderas och uppdateras i samband med kvalitetsredovisningen.	2010-01-01	2010-12-31
Varje förskoleområde ska utarbeta gemensamma strategier och arbetssätt för att möta alla barns individuella och särskilda behov i deras sociala utveckling.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Förskolan ska arbeta hälsofrämjande med inriktning mot rörelse och kost (Utveckling och Lärande)**

Förskolan ska lägga grunden till det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa. Barnen ska erbjudas miljöer ute- och inomhus som lockar till rörelselek. Deras rörelseglädje ska stimuleras genom roliga och meningsfulla aktiviteter som utvecklar motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning. Utevistelse ska utgöra en viktig del av verksamheten.

NÄMNDMÅL:**Förskolan ska i samarbete med föräldrarna och närliggande skolor arbeta för en smidig övergång till skolan (Samverkan)**

En bra och strukturerad kontakt mellan förskolan och grundskolan i samverkan med föräldrarna ska bidra till en smidig och rolig övergång för barnen. Verksamheterna ska i samarbetet med grundskolorna använda stadsdelsområdets gemensamma handlingsplan som grund. Vid övergången ska särskild uppmärksamhet ägnas åt de barn som behöver särskilt stöd.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
En gemensam handlingsplan för övergången förskola/skola ska utgöra grunden för samarbetet inom stadsdelen.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Förskolan ska kontinuerligt dokumentera barnens utveckling och lärande och kommunicera det med föräldrarna (Förskola och hem)**

Den pedagogiska dokumentationen ska skapa förutsättningar för god kommunikation och delaktighet för barn och föräldrar. Dokumentationen ska också vara till stöd som ett utvärderingsverktyg för verksamhetens pedagogiska processer och utveckling.

NÄMNDMÅL:**Förskolan ska låta alla barn delta i planering och utvärdering utifrån sina förutsättningar (Barns inflytande)**

Förskolan ska ta tillvara varje barns förmåga och vilja att ta ett allt större ansvar för sig själv och för samvaron i gruppen. Barnen ska få stöd i förmågan att uttrycka sina åsikter och tankar och möjlighet att efter ökande förmåga påverka verksamhetens innehåll och arbetssätt samt delta i utvärdering.

NÄMNDMÅL:**Förskolan ska vidareutveckla det pedagogiska arbetet med fokus på barnens språk- och kommunikationsförmåga (Utveckling och Lärande)**

Arbetet med barns olika språkliga och kommunikativa uttrycksformer ska vara en hörnsten i förskolornas verksamhet och lägga grunden till barnens läs- och skrivutveckling. Förskolan ska även ge barnen tillfällen att upptäcka och utforska matematik i vardagen. Barnen ska erbjudas en kreativ miljö som också innefattar kommunikation med hjälp av de estetiska uttrycksformerna som bildskapande, musik, sång, drama, film, dans och rörelse.

Tillsammans med föräldrarna ska förskolan lägga grunden till flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska. Det innebär att aktivt stödja modersmålet och att utveckla svenska språket inom ramen för förskolans ordinarie verksamhet. Exempelvis har förvaltningen tagit fram en broschyr, översatt till ett flertal språk, med råd till familjer med annat modersmål än svenska. Broschyren ska användas på samtliga förskolor under året.

Förvaltningen har sedan tidigare också tagit fram ett gemensamt språkprogram för förskolorna i Enskede-Årsta-Vantör, som ska vara ett stöd i verksamheternas arbete. I programmet finns mål och förslag till strategier för arbetet med barns språk- och kunskapsutveckling. Inom förvaltningen finns flera språknätverk som oftast leds av förvaltningens språkpedagog.

Samarbetet med universitet och högskolor genom den verksamhetsförlagda förskolläraryrket kommer att fortsätta under 2010. Ca 45 studenter kommer under våren att göra sin praktik på någon av stadsdelens förskolor vilket ses som mycket positivt för utveckling och rekrytering.

Förskolläraryrket pågår med vikarieersättning för totalt tio barnskötare varav fem påbörjade utbildningen under 2009. Enheterna fortsätter också att erbjuda utbildning till barnskötare för personal utan pedagogisk grundutbildning och fördjupningsutbildning för redan utbildade barnskötare genom Farsta gymnasium.

Förskolepersonalen har erbjudits möjlighet att ansöka om fortbildning på arbetstid kring barns språkliga och matematiska utveckling genom det statliga "Förskolelyftet". Ansökan är inskickad för 19 anställda.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Avdelningen förskola och fritid ska regelbundet anordna pedagogiska caféer där pedagogerna ska få information, inspiration och möjlighet att utbyta erfarenheter.	2010-01-01	2010-12-31

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Inom varje förskoleområde ska en årlig kartläggning göras av vilka modersmål som talas av barnen.	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsförvaltningens språkprogram ska synliggöras och användas i förskoleverksamheterna med hjälp av språknätverken.	2010-01-01	2010-12-31

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Förvaltningen kommer under år 2010 att arbeta vidare enligt den tidigare inriktningen för kvalitetsarbetet inom förvaltningen. En hög kvalitet ska utmärka omsorgsverksamheterna. Inom äldreomsorgen prioriteras bland annat utbildningsinsatser för ökad demenskunskap och utveckling av det förebyggande arbetet. Det långsiktiga arbetet med att komma tillrätta med brister i dokumentationen i ParaSol fortsätter.

Inom omsorgen om funktionsnedsatta kommer det kvalitetsutvecklande arbetet att intensifieras under 2010. Verksamheten kommer att arbeta efter ett kvalitetssystem i syftet att få systematik i arbetet med att säkra och utveckla kvaliteten inom verksamhetsområdet. Brukarna ska ges ett gott bemötande och rättssäker myndighetsutövning. Insatserna som ges ska utgå från ett tydligt brukarfokus. Inom beställarenheten kommer införandet av handläggning enligt DUR påbörjas.

Förvaltningen kommer i enlighet med kommunfullmäktiges aktivitet för 2010 om att utbyggnad och utveckling av boende enligt LSS ska fortgå och intensifieras, fortsätta utvecklingen av nya bostäder för personer med funktionsnedsättning. Under 2010 kommer byggandet av gruppboenden Sköntorp i kvarteret Säven, Sköntorpshöjden, fortgå. Boendet kommer dock inte stå klart under början av år 2011 och årsmålet för indikatorn ”Antal nytilkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden” blir därför 0 st. nya lägenheter för 2010.

Inom individ- och familjeomsorgen ska barn, ungdomar och vuxna i ökad utsträckning erbjudas förebyggande insatser och vård i öppna former jämfört med institutionsvård. Individ- och familjeomsorgen ska också öka användandet av strukturerade utredningsmetoder.

För att tydliggöra nämndens hälso- och sjukvårdsansvar i omsorgsverksamheternas olika typer av boenden föreslås ett nytt nämndmål samt nya indikatorer och aktiviteter på området.

Arbetet enligt nämndens aktivitetsplan och arbetet med att stödja och uppmuntra personal som vill ta över verksamhet under affärsmässiga former beskrivs under inriktningsmål 1 och kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 1.1. ovan.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (loF)	70 %	65 %	Tertial
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom loF, socialpsykiatri	100 %		Tertial
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (loF)	70 %	55 %	Tertial
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare och socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen	80 %		År
Antal nyttillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	100 st	År
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	80 %		År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	öka	År
Nöjda brukare - Korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	öka	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	öka	År
Andel anhöriga som är nöjda med hur anhörigstödet fungerar	64 %	64 %	År
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	89 %	öka	År
Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	81 %	81 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare - Vård- och omsorgsboende	81 %	81 %	År
Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare inom äldreomsorgen	80 %		År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende	78 %	78 %	År
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - Vård och omsorgsboende	87 %	87 %	År
Upplevelsen av maten och måltidssituationen i vård- och omsorgsboenden	73 %	73 %	År
Upplevelsen av maten och måltidssituationen inom hemtjänsten i ordinärt boende (äldreomsorg)	73 %	73 %	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Bidra till ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar	2007-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska utifrån stadens samverkansavtal med Stockholms läns landsting utforma mål och indikatorer för ungdomsmottagningarnas verksamhet	2010-01-01	2010-12-31	
Stadsdelsnämnderna ska samverka i planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar	2008-01-01	2010-12-31	
Upprätta lokala samverkansöverenskommelser mellan stadsdelsnämnden, utbildningsnämnden, landstinget och polisen med målet att skapa hållbara strukturer för samverkan kring barn och ungdomar avseende förebyggande insatser.	2010-01-01	2010-12-31	
Utveckla och prioritera det drogpreventiva arbetet bland barn och ungdomar	2007-01-01	2010-12-31	
Under 2010 ska användandet av DUR påbörjas. Senast vid utgången av 2011 ska alla stadsdelsnämnder göra utredningar enligt DUR/FH.	2010-01-01	2011-12-31	
Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras	2008-01-01	2010-12-31	
Det ska finnas öppna dagverksamheter för äldre i samtliga stadsdelsnämnder	2010-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen	2008-01-01	2010-12-31
Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet	2008-01-01	2010-12-31
Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning	2008-01-01	2010-12-31
Informera om möjligheter att välja utförare och boende	2008-01-01	2010-12-31
Personer över 75 år ska erbjudas förebyggande hembesök	2010-01-01	2010-12-31
Samtliga omsorgstagare ska ha en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med sin aktivitetsplan och stödja och uppmuntra personal som vill ta över verksamhet under affärsmässiga former	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda dagsutflykter till äldre	2010-01-01	2010-12-31
Stadsdelsnämnderna ska öka graden av utevistelse i vård- och omsorgsboenden	2010-01-01	2010-12-31
Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonalen med svenska som andraspråk	2009-01-01	2010-12-31
Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå	2008-01-01	2010-12-31
Vård- och omsorgsboenden ska ha en plan för sociala aktiviteter	2009-01-01	2010-12-31
Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning	2008-01-01	2010-12-31
Äldre personer ska ha möjlighet att få hjälp av vaktmästarservice	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Antalet utredningar inom individ- och familjeomsorgen som görs med strukturerade utredningsmetoder ska öka**

Alla utredningsgrupper inom individ- och familjeomsorgen använder i hög utsträckning beprövade och kunskapsbaserade utredningsmodeller och metoder vilket bidrar till att säkra en god kvalitet i myndighetsutövningen. Användandet

av dessa modeller ska öka under året. Genomgång av samtliga aktuella utredningar sker var tredje månad.

NÄMNDMÅL:

Barn, ungdomar och vuxna ska i ökad utsträckning erbjudas förebyggande insatser och vård i öppna former jämfört med institutionsvård

Ett viktigt mål för individ- och familjeomsorgen är att erbjuda stöd och hjälp i öppna former. Vid val av insatser ska alltid alternativ i närområdet övervägas. Tillgänglig forskning visar också att öppenvård i närområdet har större möjlighet att nå framgång än institutionsvård.

Målsättningen är att stadsdelens förebyggande insatser ska öka. Dessa består i dagsläget av;

- Gullmarsplans beroendemottagning som utför tidiga insatser i form av rådgivning och bedömning. Brukare ska alltid informeras om möjligheten att få hjälp och stöd via mottagningen.
- Ungdomsmottagningarna (Gullmarsplan och Rågsved) som drivs tillsammans med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar samt landstinget. Ungdomar upp till 23 år ska hänvisas dit i frågor som rör sex och samlevnad, identitets- och drogproblematik m.m.
- Föräldramottagningen erbjuder förebyggande föräldrastöd såsom KOMET-utbildning och råd- och stödsamtal.

Förvaltningens preventionssamordnare ansvarar för det drogförebyggande arbetet genom bl.a. antilangningskampanjer och tillsyn av folköls- och tobaksförsäljningen. I denna funktion ingår även att samordna det lokala brottsförebyggande arbetet.

NÄMNDMÅL:

Det ska vara lätt att komma i kontakt med förvaltningens omsorgsverksamheter och bemötandet ska vara bra

Det ska vara lätt att komma i kontakt med förvaltningen och dess verksamheter och bemötandet ska vara bra. En stor öppenhet för att ta emot synpunkter, klagomål och beröm ska finnas och ska ses som en ypperlig möjlighet till utveckling av verksamheten. Återkoppling om hur synpunkterna hanteras är viktig. Förvaltningens rutin för klagomål- och synpunkter används som uppföljning.

Inom individ- och familjeomsorgen har konstaterats att väntetiderna på mottagningsenheten för försörjningsstöd behöver förkortas och detta kommer att följas upp under året. En översyn har gjorts för att effektivisera handläggningen.

Som exempel på förbättringsarbete kan vidare nämnas de dialogdagar som genomfördes 2009 med medarbetare inom äldreomsorgen, om bemötande och förhållningssätt. Under 2010 planeras nya utbildningstillfällen med liknande upplägg.

NÄMNDMÅL:

Nämnden ska ge en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering

Stadsdelsnämnden har hälso- och sjukvårdsansvar inom vård- och omsorgsboenden och servicehus inklusive demensdagvård för personer över 65 år. Ansvaret omfattar även personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning som bor i gruppbostad. Landstingets primärvård utför hälso- och sjukvårdsuppgifterna vid gruppbostäderna för personer med fysisk funktionsnedsättning enligt en principöverenskommelse mellan staden och landstinget. Inom övriga berörda verksamheter utförs uppgifterna av egna sjuksköterskor.

Nämndmålet ska uppfyllas genom att enheter med egna sjuksköterskor ska genomföra riskbedömningar för fall, trycksår och nutrition inklusive munstatus. Dessutom ska bland annat ADL-bedömning, hygienrond och genomgång av läkemedelsbehandling genomföras på alla boende.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal enheter som har genomfört hygienrond tillsammans med Vårdhygien	5	Tertial
Andel personer som har erbjudits munhälsobedömning	100 %	Tertial
Andel personer som har fått ADL-bedömning	100 %	Tertial
Andel personer som har fått genomgång av sin läkemedelsbehandling	100 %	Tertial
Andel personer som har fått munstatus upprättad	100 %	Tertial
Andel personer som har fått riskbedömning för fall	100 %	Tertial
Andel personer som har fått riskbedömning för trycksår	100 %	Tertial
Andel personer som har fått riskbedömning för undernäring	100 %	Tertial
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Enheterna ska genomföra årliga hygienronder tillsammans med Vårdhygien.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska se till att alla personer med hälso- och sjukvårdsinsatser får en genomgång av sin läkemedelsbehandling.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska se till att alla berättigade erbjuds munhälsobedömning.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska se till att upprätta munstatus för alla personer som har hälso- och sjukvårdsinsatser.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska utföra ADL-bedömning på alla personer som har hälso- och sjukvårdsinsatser.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska utföra riskbedömning för fall på alla personer som har hälso- och sjukvårdsinsatser.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska utföra riskbedömning för trycksår på alla personer som har hälso- och sjukvårdsinsatser.	2010-01-01	2010-12-31
Enheterna ska utföra riskbedömning för undernäring på alla personer som har hälso- och sjukvårdsinsatser.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Omsorgen om funktionsnedsatta ska präglas av trygghet och inflytande**

Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar till ett självständigt liv och delaktighet i samhället. Stödet och servicen till personer med funktionsnedsättning ska utgå från ett tydligt brukarfokus där brukarna ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet. Detta ska uppnås bland annat genom en fortlöpande dialog, men också genom regelbundna brukarråd på boenden och dagliga verksamheter.

Samtliga brukare ska ha genomförandeplaner som kontinuerligt följs upp. Genomförandeplanen ska utformas tillsammans med den enskilde och/eller dennes företrädare. I genomförandeplanen ska också noteras att den enskilde informerats om verksamhetens klagomålshantering. Alla brukare ska ha en utsedd kontaktperson som ska tillgodose att den enskildes önskemål och individuella behov tas i beaktning vid utformningen av insatsen.

Personal som arbetar i verksamheterna ska ha den kompetens som krävs för att kunna ge det stöd och service som den enskilde behöver. Kompetensutveckling

för personal kommer bland annat genomföras i form av utbildningar inom ramen för Carpe-projektet.

En del i kvalitetsarbetet inom verksamhetsområdet för 2010 kommer vara att säkerställa att verksamheten har strategier och rutiner för att arbeta efter ett tydligt brukarfokus där den enskilde ges inflytande över det stöd och service som ges.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Ta fram och genomföra en uppföljningsenkät av biståndsbeslut.	2010-01-01	2010-12-31
Boenden och dagliga verksamheter ska ha brukarråd för att ta tillvara på boendes och arbetstagares synpunkter och önskemål.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Personer med psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas sysselsättning eller aktiviteter

Förvaltningen har flera egna verksamheter för sysselsättning och social samvaro som vänder sig till personer med psykisk funktionsnedsättning. Arbetsverksamheterna Bageriet och Textil & Papper är små verksamheter som fyller ett viktigt behov för de brukare som behöver ett mindre sammanhang medan Återbruket kan ta emot fler deltagare. Inom det så kallade Mentorprojektet, som kommer att fortgå under 2010, erbjuds brukare sysselsättning eller arbetsträning hos andra arbetsgivare. Träfflokalen Flotten i Årsta och Träffpunkt Högdalen är sociala mötesplatser som erbjuder olika aktiviteter utifrån brukarnas önskemål. Ett motivationsarbete för att få fler brukare att delta i de egna sysselsättningsverksamheterna pågår ständigt och är ett långsiktigt arbete.

NÄMNDMÅL:

Äldreomsorgen och omsorgen om funktionsnedsatta ska bidra till möjligheten att bibehålla och/eller förbättra den enskildes funktioner att uppnå ett så självständigt liv som möjligt

För att ge brukarna möjlighet att bibehålla och/eller förbättra sina funktioner fortgår arbetet med utbildningsinsatser och utveckling av det förebyggande arbetet inom äldreomsorgen. Det tidigare projektet Kravmärkt Yrkesroll har 2009 integrerats i ordinarie verksamhet och satsningen på utbildning i demens och kost fortgår. Vaktmästarservice – fixartjänst fortsätter under 2010 och

hjälpmedelsprojektet som genomförs tillsammans med Farsta och Skarpnäck fortgår.

De åtta öppna dagverksamheterna fortsätter sin verksamhet. Den volontärverksamhet som bedrivs fortsätter att förutom i de öppna dagverksamheterna även verka inom hemtjänsten samt vård- och omsorgsboenden. Volontärerna kommer även framöver att erbjudas handledning, både enskilt och i grupp. Äldreomsorgen ska fortsätta att bjuda in föreningar till en samverkanskonferens för att utbyta erfarenheter och vidareutveckla verksamheten.

Stadsdelens MAR fortsätter att handleda hemtjänstens medarbetare i rehabilitering. För att ge medarbetarna möjlighet till kontinuerlig handledning utbildas handledare inom alla enheter inom ramen för stimulansmedlen. Grundutbildning kan genomföras genom de medel för grundutbildning och vikarietäckning som finns avsatta inom äldreförvaltningen.

Under sommaren anordnas dagkollo tre- fyra dagar per vecka. Under 2009 utökades antalet dagar till att omfatta även söndag för att ge brukare inom vård- och omsorgsboendena möjligheten till vistelse där. Detta kommer att fortsätta under 2010. Utevistelse erbjuds och tillgodoses för de brukare som önskar få komma ut. Vård- och omsorgsboendena ska utveckla utbudet av aktiviteter till brukarna utifrån en enkätundersökning om brukarnas önskemål om aktiviteter. För varje brukare inom vård- och omsorgsboende ska en plan för aktiviteter upprättas.

Under 2009 har implementering av erfarenheterna av det tidigare kostprojektet genomförts. Detta arbete fortsätter bland annat genom utbildning och stöd till medarbetarna gällande utveckling av måltidssituation och egenkontroll av livsmedel. Uppsökande verksamhet kommer att bedrivas genom erbjudande av ett förebyggande hembesök till personer över 75 år.

Det långsiktiga arbetet med att utveckla dokumentationen i ParaSoL fortsätter. Inom ramen för de genomförandeplaner som upprättas ska även sociala aktiviteter beaktas.

Äldreomsorgen har beviljats 10,2 miljoner kronor i statliga stimulansmedel för 2009. Dessa får även nyttjas under 2010 och av dessa medel är 0,8 miljoner kronor utifrån ansökan avsedda för aktiviteter inom enskilt bedrivna verksamheter. Medlen har beviljats för utveckling av vård och omsorg inom områdena rehabilitering, kost och nutrition, demensvård, det sociala innehållet, läkemedelsgenomgångar, hälsoträdgårdar, arbetsplatsnära kompetensutveckling samt styrning och ledning.

Inom området rehabilitering handlar det bland annat om att inom hälsoträdgårdarna vid Rågsveds servicehus utbilda vård- och omsorgspersonal i rehabilitering och demensvård i hälsostimulerande miljö. Inom hemtjänsten ska vidareutveckling av ett rehabiliterande och aktiverande arbetssätt ske genom handledning, reflektion och utbildning med stöd av paramedicinsk personal.

I samverkan med enhetschefer ska ett varaktigt förbättringsarbete skapas så att mat och måltider är anpassade utifrån de äldres behov. System för egenkontroll ska utarbetas och implementeras. Fortsatt fokus på måltidsituationen kommer att finnas inom ramen för stimulansmedlen med hjälp av en anställd dietist.

I samarbete med medicinskt ansvarig sjuksköterska ska möten med sjuksköterskorna för förankring och uppföljning av rutiner genomföras.

Ett utvecklingsteam kommer startas för att utveckla och genomföra arbetsplatsnära kompetensutveckling i demenskunskap för vårdpersonalen. De demensteam som finns inom hemtjänsten får fortsatt paramedicinskt stöd genom handledning, utbildningsinsatser samt lärande på arbetsplatsen.

Inom vård- och omsorgsboendena Tussmötegården och Mårtensgården fortsätter utvecklingen av det sociala innehållet för att ge brukarna en mer stimulerande vardag. Enheten för förebyggande verksamhet fortsätter att utveckla de öppna dagverksamheterna och att informera om utbudet. De kommer att erbjuda social samvaro vid måltider och stimulera till bildande av nätverk samt vidareutveckla volontärverksamheten i samverkan med hemtjänsten.

De enskilt drivna vård- och omsorgsboenden som beviljats stimulansmedel är Årstabergshemmet, Vikmansgården, Norrbärke sjukhem och Finskt äldrecentrum. Insatserna omfattar bland annat utbildning av omvårdnadspersonalen i att lära sig att arbeta utifrån arbetsmetoden vårdarsång, utbildning och handledning för att utveckla ett rehabiliterande arbetssätt samt fortsatt utveckling av det sociala innehållet.

Inom ramen för tilldelade medel finansieras dessutom en samordnare för styrning, ledning och uppföljning av samtliga projekt.

Personer med funktionsnedsättning ska stärkas till att kunna leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar. Personal inom omsorgen om funktionsnedsatta ska ha kännedom om hjälpmedel. Verksamheterna ska samarbeta med rehabiliteringen. Boendeverksamheterna ska arbeta hälsofrämjande genom att motivera de boende till en hälsofrämjande livsstil såsom bra kost och regelbunden motion. Alla personer som tillhör personkretsen inom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska erbjudas en munhälsobedömning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Verksamheter inom omsorgen om funktionsnedsatta ska samarbeta med rehabiliteringen.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Äldreomsorgen och omsorgen om funktionsnedsatta ska säkerställa den enskildes beviljade insatser när det gäller genomförande, kvalitet och rättsäkerhet**

Äldreomsorgens beställarenhet utökades med två biståndshandläggare och en biträdande enhetschef inför 2009 bland annat för att förbättra arbetet med uppföljningar. För alla brukare ska beställarenheten göra en systematisk uppföljning av biståndsbeslutet minst en gång per år och då även följa upp brukarens upplevelse av utförandet. Uppföljning av insatserna för nya brukare av hemtjänst i höga nivåer ska ske inom fyra månader för att säkerställa att insatserna ligger i rätt nivå och att brukaren är nöjd med hur insatserna utförs. Inför 2010 planeras en omdisponering av arbetsuppgifterna inom beställarenheten genom att två biståndshandläggare enbart arbetar med uppföljningen av hemtjänst i höga nivåer samt med att fastställa nivåerna inom vård- och omsorgsboende.

Införandet av planeringssystemet SchemOS inom hemtjänst och servicehus slutförs under 2010. Planering för införande av ParaGå, genom handdatorer kopplat till dokumentationssystemet ParaSoL inom hemtjänsten, har påbörjats och kommer att genomföras under 2010.

Medarbetare med svenska som andra språk ska särskilt beaktas vid behovet av individuellt stöd i dokumentation och kommunikation i det dagliga arbetet. Äldreomsorgen ska kartlägga behoven och erbjuda erforderliga åtgärder för förbättringar inom detta område.

Arbetsformer för ett systematiskt kvalitetsarbete har utarbetats och förankrats inom äldreomsorgen och ledningssystem för kvalitet enligt SoL har utformats. Varje enhet ska under 2010 inrätta kvalitetsråd i linje med det kvalitetsråd som startats på avdelningsnivå.

Inom beställarenheten för funktionsnedsatta kommer arbetet med att säkerställa en rättssäker handläggning fortgå genom regelbundna ärendehandlingar samt att handläggarna deltar i fortsatt juridisk utbildning. Beställarenheten kommer att arbeta efter en ändrad arbetsordning som innebär att samtliga handläggare, förutom barnhandläggarna, handlägger ärenden enligt både SoL och LSS vilket innebär större kontinuitet för brukaren. Vidare så bidrar arbetsordningen till ett bredare kompetensområde hos handläggarna vilket är fördelaktigt för de enskilda som söker insatser. Handläggningen ska följa lagstiftning, rättspraxis och stadens riktlinjer samt vara tillgänglig och ske på ett respektfullt sätt. Beställarenheten kommer att fortsätta arbetet med att effektivisera administrationen på enheten så att handläggarna får mer utrymme för utredning av ärenden.

Även inom omsorgen om funktionsnedsatta kommer det kvalitetsutvecklande arbetet att intensifieras under 2010. Verksamheten kommer att arbeta efter ett

kvalitetssystem i syftet att få systematik i arbetet med att säkra och utveckla kvaliteten inom verksamhetsområdet. Kvalitetssystemet omfattar flera olika delar, bland annat handläggning och dokumentation, fel och brister i verksamheten och uppföljning och utvärdering av verksamheten. Ett centralt kvalitetsråd samt lokala råd på enhetsnivå kommer att upprättas under året. På omsorgsenheterna kommer även kvalitetsombud inrättas. Genom att arbeta efter kvalitetssystemet kommer genomförande, kvalitet och rättsäkerhet av insatser till personer med funktionsnedsättning säkerställas.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel av brukarna på vård- och omsorgsboende som har erbjudits regelbunden utevistelse.	100 %	Tertial
Andel ärenden som har nyprövats under året.	100 %	År

NÄMNDMÅL:

Äldreomsorgen ska erbjuda ett varierat utbud av boendeformer samt förutsättningar för kvarboende

Förvaltningen ska uppfylla målet om förutsättningar för kvarboende och varierande boendeformer genom att anpassa platstillgången och ge stöd till anhängigvårdare. Anhörigstödet fortsätter och utvecklas med utbildning, temaföreläsningar/anhörigcaféer och cirklar. Stödplaner ska upprättas.

Förvaltningen fortsätter att bevilja trygghetslarm utifrån gällande riktlinjer. Vidareutveckling av de specialteam som finns inom servicehus och hemtjänst planeras bland annat genom att teamens medarbetare följer med ut till brukaren och ger stöd i det dagliga arbetet i det egna boendet.

Äldreomsorgen anhängigkonsulent har idag kontakt med 172 anhängigvårdare. Förutom de stödsamtal och hembesök som genomförs fortsätter äldreomsorgen att arrangera utbildning för anhängigvårdare, temaföreläsningar/anhörigcaféer samt anhängigcirklar i samverkan med Röda Korset. Äldreomsorgen kommer även att väga in resultatet från den enkätundersökning som staden genomfört hösten 2009 i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal hemtjänstenheter och servicehus med specialteam.	7	Tertial

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

För att bidra till målet ska förvaltningen under år 2010 fokusera på det förebyggande arbetsmiljöarbetet samt på medarbetar- och ledarskapet. Förvaltningens arbetsplatser ska präglas av en god arbetsmiljö och ett främjande av hälsa. Målet för 2010 är att öka nöjdmedarbetarindex från 60 till 61 och att minska sjukfrånvaron till 6,5 %.

Friskvårdssatsningar ingår som en viktig del i arbetsmiljöarbetet. Rökfri arbetstid införs i förvaltningen från och med den 1 maj 2010 och gäller samtliga anställda. En genomförandeplan tas fram under vintern i samarbete med de fackliga organisationerna.

Vidare är insatser för att på sikt kunna minska sjukfrånvaron till stadens mål om 5 % en viktig del i arbetsmiljöarbetet. Förvaltningens enheter som har en sjukfrånvaro över 5 % ska, i likhet med år 2009, ha en handlingsplan för hur de arbetar med att minska den. Se också redovisning under nämndmål om sjukfrånvaron nedan. Inom förskolan fortsätter enheterna att använda Medhelp som innebär att medarbetarna gör sin sjukanmälan till en sjuksköterska som samtidigt ger råd.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla och stärka cheferna i deras chefs- och ledarskap genom olika insatser. Som exempel kan nämnas förvaltningens ledarskapsutbildning och återkommande chefsträffar. Medarbetarnas kompetensutveckling ska utgå från den individuella kompetensutvecklingsplan som varje medarbetare ska ha utifrån verksamhetens behov.

Som ett led i kvalitetsarbetet och för att öka medarbetarnas delaktighet och engagemang samt förbättra resultaten i olika processer fortsätter det LEAN-arbete genom s.k. värdeflödeskartläggningar som påbörjats under hösten 2009.

Antalet tillsvidareanställda kan minska med totalt cirka 160 under år 2010, från 2 513 i oktober 2009 till 2 353 i slutet av 2010. Huvuddelen av minskningen av antalet anställda följer av planerade upphandlingar. Under år 2010 berörs främst yrkesgrupperna vårdare, vårdbiträde, undersköterska och sjuksköterskor. En mindre del av minskningen förklaras av den gemensamma funktionen inom IT som staden inrättar.

Det är svårt att uppskatta hur antalet övertaliga kommer att utvecklas under året. Det beror på hur många medarbetare vid de upphandlade enheterna som väljer att gå över med verksamheten och vilka alternativa lösningar som finns tillgängliga.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
NöjdMedarbetarIndex (alla nämnder/bolag)	61	62	År
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	6,5 %	5,0 %	Halvår

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
------------------	--------	-------------	--------------

NÄMNDMÅL:**Nöjdmedarbetarindex ska höjas till minst 61**

Under år 2010 är målet att förvaltningen ska höja nöjdmedarbetarindex från 60 till 61. Förvaltningsledningen kommer att ha så kallade dialogmöten med enheter med ett lågt medarbetarindex (under 50).

Insatser kommer att genomföras för att cheferna ska få råd och stöd i att utveckla sin verksamhet och sitt ledarskap. Här ingår de återkommande gemensamma träffarna för förvaltningens chefer och en ledarskapsutbildning som startas under hösten 2009 och beräknas pågå till maj 2010. Utbildningen är inriktad på det personliga ledarskapet och vänder sig till enhets- och biträdande chefer och till medarbetare som önskar anta ett chefsuppdrag. Kursen har sin utgångspunkt i ledarskapet i en politiskt styrd organisation och tar bl.a. upp det hälsofrämjande ledarskapet, kommunikation, coachning, konflikthantering etc.

Under det kommande året ska det vara fortsatt fokus på att skapa delaktighet för medarbetarna samt kompetensutveckling utifrån verksamhetens och individens behov. Att utveckla dialogen om hur verksamheterna kan utvecklas ska ingå i verksamhetens dagliga arbete. Alla tillsvidareanställda medarbetare ska ha ett årligt medarbetarsamtal med sin chef, som ska mynna ut i en dokumenterad individuell kompetensutvecklingsplan.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Andel medarbetare som har en individuell kompetensutvecklingsplan.	100 %	År
Andel medarbetare som har haft medarbetarsamtal under året.	100 %	År

NÄMNDMÅL:**Sjukfrånvaron ska minska till maximalt 6,5 procent**

I förvaltningens arbete med att minska sjukfrånvaron ingår flera olika delar. I det fortlöpande vardagliga arbetet ingår att enhetscheferna ska uppmuntra medarbetarna till friskvård, gemensamt eller enskilt. I medarbetarsamtalen ska hälsofrågor tas upp. Se också redovisning kring nöjdmedarbetarindex ovan.

Vid återkommande eller lång sjukfrånvaro ska enheterna samarbeta med företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer med flera för att stärka den enskildes möjligheter att återgå i arbete. Avdelningschefen och personalavdelningen ska precis som under det gångna året följa upp och stödja

arbetet, i synnerhet vid enheter med en sjukfrånvaro över 5 %. För att noggsamt kunna följa sjukfrånvaroutvecklingen tar förvaltningen fram statistik varje månad, fördelad på total sjukfrånvaro och korttidsfrånvaro.

Förvaltningen har stadens rehabiliteringsprocess som utgångspunkt i arbetet med sjukfrånvaron. Processen ska vara väl förankrad hos samtliga chefer som har det yttersta ansvaret för den arbetslivsinriktade rehabiliteringen. De nya reglerna för sjukfrånvaro, den så kallade rehabiliteringskedjan, ställer krav på tidiga insatser och ett strukturerat arbetssätt. Fokus 2010 kommer vara på det förebyggande arbetet genom utbildning av chefer i arbetsmiljöarbete och i stadens rehabiliteringsprocess med syfte att förekomma sjukskrivningar.

För att ytterligare förstärka arbetet med långtidssjukskrivna har ett arbete i projektform bedrivits under 2009. Målgruppen i projektet har varit långtidssjukskrivna inom samtliga verksamhetsområden med en heltidsfrånvaro i minst ett år, ca 100 personer. Tillvägagångssätt och arbetsmetoder har utgått från stadens rehabiliteringsprocess och i nära samarbete med försäkringskassa, behandlande läkare/företagshälsovård, fackliga organisationer med flera. Ett systematisk arbetssätt har resulterat i olika lösningar som inneburit att gruppen vid årets slut har halverats. Erfarenheter och arbetssätt från projektet implementeras i ordinarie verksamhet under 2010.

Förvaltningen kommer under året att följa hur antalet sjukfall i perioden >181 dagar förändras och föreslår som årsmål för indikatorn nedan att antalet ska minska från 112 till 60 sjukfall under en 12-månadersperiod. Arbetet för att minska antalet sjukfall ska ske i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess och med sikte på att medarbetarna ska återgå till ordinarie arbete.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Antal sjukfall överstigande 181 dagar	60	År
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Enheter med hög sjukfrånvaro ska erbjudas utbildning samt råd och stöd.	2010-01-01	2010-12-31
Enheter som har en sjukfrånvaro över 5 procent ska ha en handlingsplan för hur de arbetar med att minska sjukfrånvaron och öka frisknärvaron.	2010-01-01	2010-01-31
Enheter ska samarbeta med företagshälsovård, försäkringskassa, fackliga organisationer och andra intressenter.	2010-01-01	2010-12-31
Enheter ska uppmuntra och stödja medarbetarna till friskvård.	2010-01-01	2010-12-31

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
----------------------	------------	-----------

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva**

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att planera så att verksamheterna ryms inom tilldelad budget och tillse att förvaltningens resurser utnyttjas effektivt. Förvaltningen utgår i förslaget till budget från stadens resursfördelningssystem och från att kommunfullmäktiges prioriteringar ska få genomslag i nämndens budget. Detta beskrivs under verksamhetsmålen och nämndens ekonomiska förutsättningar 2010.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**3.1 Budgeten ska vara i balans**

Förvaltningen fortsätter sitt arbete med att varje verksamhetsområde i huvudsak ska klara sin verksamhet utifrån tilldelningen i stadens resursfördelningssystem. De satsningar och prioriteringar som kommunfullmäktige har valt att göra ska få ett genomslag i verksamheten. Bokslutet för 2009 beräknas uppvisa ett positivt resultat vilket innebär att förvaltningen går in på rätt nivå år 2010.

En osäkerhet råder om hur mycket konjunkturedgången kommer att påverka ekonomiskt bistånd samt hur stor övertalighet som uppstår i samband med verksamhetsupphandlingar inom äldreomsorg och handikappomsorg. Förvaltningen avsätter därför även detta år medel för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om och med hur mycket de kommer att uppstå.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)		+/- 1 %	År

NÄMNDMÅL:**Verksamheterna ska rymmas inom tilldelad budget**

Arbetet med att enhetschefer själva ska ha kontroll och kunskap om sin verksamhets ekonomi fortsätter. Detta görs genom utbildningar och stöd av förvaltningens controllers.

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2010

Tilldelad budget från kommunfullmäktige Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
Driftbudget nämndens verksamhet	1 988,8	62,3	1 926,5
Investeringar	15,7	0,0	15,7
Totalt	2 004,5	62,3	1 942,2

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2010 på cirka 1,9 miljarder kronor. I den tilldelade budgeten finns ökningsfrämst för ekonomiskt bistånd. Befolkningen förutsätts vara relativt konstant under det närmaste året. I budgeten finns även effektiviseringskrav för minskad sjukfrånvaro, införande av gemensam administration och e-tjänster samt minskad elförbrukning. Den totala nettobudgeten är i princip samma som den slutliga nettobudgeten 2009.

Förvaltningen har i budgetarbetet utgått från att de olika verksamheterna i huvudsak ska få den budgettilldelning som kommunfullmäktige har gett via fördelningsnycklarna.

Under år 2009 omfördelades 12,3 miljoner kronor. Även under år 2010 bedömer förvaltningen att det behövs en omfördelning. Det innebär att 8,0 miljoner kronor omfördelas från förebyggande barn- och ungdomsverksamhet till omstrukturering av individ- och familjeomsorgens insatser för vuxna med 3,0 miljoner kronor och till barn och unga med 5,0 miljoner kronor.

Budget per verksamhetsområde

Verksamhetsområden Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutnings- förändring
Nämnd- och förvaltningsadm.	68,8	0,0	68,8	69,3	0
Individ- och familjeomsorg <i>varav socialpsykiatri</i>	232,3 69,1	28,7 11,2	203,6 57,9	213,0 61,3	24,0 11,2
Flyktingmottagande	14,0	3,9	10,1	8,4	3,9
Stadsmiljö <i>varav avskriv. och räntor</i>	19,8 3,7	0,2 0,0	19,6 3,7	20,7 4,7	0,2 0,0
Förskola	436,3	40,3	396,0	403,5	15,5
Äldreomsorg	875,7	135,9	739,8	737,1	110,3
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	343,8	81,0	262,8	263,8	80,8
Fritid och kultur	42,0	3,1	38,9	40,4	3,1
Arbetsmarknadsåtgärder	20,7	11,8	8,9	9,2	8,1
Ekonomiskt bistånd <i>varav handläggning</i>	182,4 30,2	4,4 1,1	178,0 29,1	166,5 28,0	1,1 1,1
Total drift	2 235,8	309,3	1 926,5	1 931,9	247,0

Investeringar	15,7	0,0	15,7	19,8	0,0
<i>varav parker</i>	<i>6,4</i>		<i>6,4</i>	<i>10,5</i>	
<i>varav inventarier</i>	<i>9,3</i>		<i>9,3</i>	<i>9,3</i>	

Förvaltningen har i fördelningen tagit hänsyn till de faktorer som har påverkat resursfördelningen från kommunfullmäktige. På grund den konjunkturedgång som varit det senaste året så ger inte årets budget pris- och lönekomensation för år 2009 och för kommande ökning år 2010 med undantag för äldreomsorgens utförare som ersatts med 2 %. Det gör att i princip alla enheter har i uppdrag att lägga en budget på den nivå som varit 2009.

En osäkerhet råder även om hur mycket konjunkturedgången kommer att påverka ekonomiskt bistånd samt hur stor övertalighet som uppstår i samband med verksamhetsupphandlingar inom äldreomsorg och handikappomsorg samt införande av gemensam service IT och växel . Förvaltningen avsätter därför även detta år medel för att kunna täcka kostnader, som i dagsläget är svåra att bedöma om och med hur mycket de kommer att uppstå. Dessutom saknar individ- och familjeomsorgen cirka 11,0 miljoner kronor om man jämför den föreslagna budgeten för år 2010 och kostnadsnivån för år 2009.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutnings- förändring
Direktör, stab o nämnd	9,0	0,0	9,0	9,4	0
Ekonomiadministration	12,8	0,0	12,8	12,2	0
Personaladministration	8,1	0,0	8,1	9,5	0
Facklig tid	6,1	0,0	6,1	6,3	0
Lokaler, växel, vaktm	11,1	0,0	11,1	10,8	0
IT	16,1	0,0	16,1	14,7	0
Kontaktcenter	2,9	0,0	2,9	4,6	0
Omstrukturerings	2,7	0,0	2,7	1,8	0
Summa	68,8	0,0	68,8	69,3	0

För år 2009 föreslår förvaltningen att det administrativa avdraget minskar från 4,0 till 3,92 %. Avdraget görs från varje verksamhetsområdes nettobudget, med undantag ekonomiskt bistånd, för att täcka kostnaderna för den övergripande nämnd- och förvaltningsadministrationen. En osäkerhet råder över vilka kostnader som övergången till gemensam service IT verkligen ger. Beräknat på förvaltningens totala bruttokostnadsbudget, som är den indikatorn som kommunfullmäktige mäter, är administrationens andel cirka 3,7 %.

Ekonomi- och löneadministration är överförd till serviceförvaltningen och gemensam service. Dessa delar har inte medfört någon övertalighet men däremot är månadskostnaden nu högre för båda dessa verksamheter än de kostnader förvaltningen hade tidigare. Växelfunktionen har överförts till gemensam service 1 november 2009. För närvarande har förvaltningen 3

årsarbetare som är övertaliga. Månadskostnaden till entreprenören är dock lägre än förvaltningens tidigare kostnad. Den 1 juni 2010 överförs IT till gemensam service. Förvaltningen har budgeterat för en övertalighet samt att kostnaderna främst första året blir ca 7 – 10 miljoner kronor högre än nuvarande kostnadsnivå. Delar av de nya kostnaderna fördelas direkt ut till enheterna utifrån antalet användare och antalet datorer. Även kostnaderna för olika system m.m. ökar inför 2010. Den sistnämnda ökningen belastar administrationen med ca 1,5 miljon kronor och verksamheterna med ca 1,5 miljon kronor.

Som ett led i anpassningen av att fler funktioner överförs till gemensam service föreslår förvaltningen att administrationen omorganiseras enligt följande:

- För att ytterligare förstärka personalfunktionen inom förvaltningen lyfts alla tjänster som inte är direkt inriktade mot personalfrågor bort från avdelningen. Detta innebär att personalchefen i högre grad kan arbeta operativt med förvaltningsövergripande personalfrågor.
- Som en konsekvens av att GS-IT införs 1 juni 2010 avvecklas samtliga nuvarande 7,0 tjänster inom IT-enheten från 1 juni 2010. 2,0 tjänster inrättas den 1 januari 2010 för att täcka behovet av samordning och beställning av IT- och telefonitjänster.
- Förvaltningen föreslår att de nya tjänsterna inom IT/telefoni förs till ekonomiavdelningen. Likaså förs vaktmästeriet över till ekonomiavdelningen. Huvudansvaret för frågor som berör det fysiska på förvaltningskontoret Slakthusplan 4 har idag ekonomichefen varför det faller sig mer naturligt att vaktmästeriet tillhör ekonomiavdelningen.
- Registraturet överförs till stadsdelsdirektörens stab.
- Tjänsterna som faderskaps/färdtjänsthandläggare, konsumentvägledare och receptionister, totalt 5,0, överförs till staben som avdelningschefen inom Individ- och familjeomsorg har. Merparten av alla besökare till receptionen på Slakthusplan besöker personal inom IoF-avdelningen, därav är det mer naturligt att receptionen tillhör IoF organisatoriskt. De övriga tre tjänsterna bedömer förvaltningen för närvarande bör hållas samman organisatoriskt även om inte alla delar handlägger ärenden inom IoF.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutnings- förändring
Barn och unga	106,8	4,6	102,2	101,6	2,2
Vuxna	52,7	12,8	39,9	48,0	10,5
Socialpsykiatri	67,5	11,2	56,3	60,4	11,2
Gemensamt	5,3	0,1	5,2	3,0	0,1
Summa	232,3	28,7	203,6	213,0	24,0

På grund av befolkningsförändringar samt minskad omfördelning från andra verksamhetsområden är Individ- och familjeomsorgens budget minskad med 5,0 miljoner kronor jämfört med år 2009. I 2009 års budget finns även medel för hemlöshet med 2,8 miljoner kronor. Dessa medel kommer att kunna sökas i tertiärrapport 1. År 2009 omfördelades 19 miljoner kronor från andra verksamheter. För år 2010 föreslår förvaltningen att individ- och familjeomsorgen tillförs 15 miljoner kronor. Av dessa är 7 miljoner kronor avsedda för ungdomsmottagning, föräldramottagning, drogsamordnare samt till allmänt förebyggande arbete för barn och unga och tas från verksamhet för barn och ungdom. De resterande 8,0 miljoner kronor som är ett omstruktureringsanslag, fördelas med 5,0 miljoner kronor för myndighetsutövning barn och ungdom och 3,0 miljoner kronor till myndighetsutövning vuxna missbrukare.

Trots omfördelningen behövs åtgärder motsvarande cirka 11,0 miljoner kronor vidtas för att anpassa kostnaderna till budgeten.

Barn och unga

Inom enheten för myndighetsutövning barn och ungdom krävs åtgärder för att få en budget i balans. Med hänsyn till arbetsbelastning och inflöde av ärenden föreslås inga kostnadsminskningar av antalet tjänster. Förvaltningen förstärkte med flera tjänster under hösten 2009. Detta bedöms leda till att antalet jour- och akutplaceringar kan minska samt inhyrd personal. Förvaltningen har även påbörjat en översyn av enhetens organisation, arbetssätt och hur samarbete bedrivs med förvaltningens egen öppenvård.

Även de olika delarna inom förvaltningens egen öppenvård ses över. Kortare och intensivare insatser bör ges för att motsvara behovet från utredningsenheten. Öppenvården ska kunna erbjuda ungdomar en strukturerad öppenvård med fokus på sysselsättning, fritid och boende. Egna skräddarsydda lösningar utifrån ungdomars behov är ett alternativ till extern öppenvård och institutionsvård.

Vuxna

Inom missbruksvården för vuxna föreslår förvaltningen åtgärder motsvarande 4,5 miljoner kronor:

- Träfflokalen Valvet avvecklas. Två tjänster och en lokal mindre innebär 1,2 miljoner kronor. Flera besökare på Valvet tillhör socialpsykiatrins målgrupp och kan erbjudas aktiviteter genom Träffpunkt Högdalen. 1,0 behandlingsassistent tillförs Träffpunkt Högdalen som finansieras av statliga medel som stadsdelen beviljats inom ramen för öppen psykiatrisk tvångsvård. I Högdalen finns också Bryggan Vantör som är en öppen verksamhet för målgruppen.
- Förvaltningens övriga öppenvård integreras och samlokaliseras till lokalerna på Önskehemsgatan i Högdalen. Två tjänster och en lokal

mindre innebär 1,3 miljoner kronor. Insatser erbjuds även genom Gullmarsplans beroendemottagning.

- En tjänst som behandlingsassistent inom öppenvården avvecklas innebär 0,5 miljoner kronor. Övriga 5 behandlingsassistenter koncentreras till Rågsved för att arbeta med personer som bor på Slingan och i övriga träningslägenheter och försökslägenheter. Uppsökande arbete kommer att fördelas på övriga uppsökare i förvaltningen. Socialsekreterare på utredningsenheten får arbeta mer med motivationsarbete samt att motivationsarbete bedrivs på Gullmarsplans beroendemottagning.
- Missbruksvården kommer under 2010 i högre utsträckning än tidigare satsa på öppenvård och lösningar på hemmaplan. Genom ett fortsatt användande av Gullmarsplans beroendemottagningen förväntas antalet utredningsärenden och externa placeringar att minska, innebär 2,0 miljoner kronor.

Inom socialpsykiatri har kommunfullmäktige beslutat om att valfrihet ska införas från och med 1 januari 2010 för boende, boendestöd och sysselsättning. Ersättningen är ännu inte fastställd och eventuella anpassningar kan komma att behöva göras när nya nivåmätningar är klara.

Flyktingverksamhet

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutningsförändring
Handläggning	3,0	1,2	1,8	2,5	1,2
Flyktingersättning	11,0	2,7	8,3	5,9	2,7
Summa	14,0	3,9	10,1	8,4	3,9

Den tilldelade budgeten för 2010 utgår från avläsningen av prestationerna den 31 mars 2009. Sedan dess har antalet flyktingar fortsatt att minska. Budgeten är 1,7 miljoner kronor högre än prognosen för 2009. På grund av minskningstrenden har förvaltningen redan nu räknat med ytterligare prestationsminskningar och anpassat handläggningens storlek till verksamhetens behov. Förvaltningen bedriver flyktingmottagningen i samarbete med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar. Samarbetet förklarar den ökade omslutningen för handläggning och flyktingersättning.

Prestationer och utgående schablon

Ålder	Antal	kr per person
0-15 år	75	32 600
16-64 år	196	38 128
65- år	8	23 329

Stadsmiljöverksamhet

Drift Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutnings- förändring
Parkskötsel	14,8	0,2	14,7	14,8	0,2
Avskriv. o räntor	3,7	0,0	3,7	4,7	0
Handläggning	1,3	0,0	1,2	1,2	0
Summa	19,8	0,2	19,6	20,7	0,2

Budgeten för stadsmiljöverksamheten har minskat med 1,1 miljoner kronor, varav 1,0 miljoner kronor är minskade kostnader för avskrivningar och räntor. Hela budgeten för parkskötsel är i huvudsak intecknad genom det entreprenadavtal som gäller. För oförutsedda kostnader, som röjning av sly, trädfällning eller extra städning, finns totalt 0,6 miljoner kronor. Budgeten för parkskötseln räcker till samma nivå som under år 2009.

Investeringar

Parkinvesteringar Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutnings- förändring
Dalbotten i Högdalen	0,8	0,0	0,8	1,2	
Rågdalen i Rågsved	1,2	0,0	1,2	6,5	
Blåsutparken i Blåsut	2,0	0,0	2,0	0,0	
Vårflodsparken i Enskede	0,8	0,0	0,8	0,2	
Arkitekten i Johanneshov	0,3	0,0	0,3	0,5	
Tanneforsparken i Stureby	0,5	0,0	0,5	0,5	
Vättersparken i Årsta	0,8	0,0	0,8	0,8	
Övrigt	0,0	0,0	0,0	1,9	
Summa	6,4	0	6,4	10,5	0

Planeringen av investeringar för stadsdelsområdets parker och grönområden sker utifrån parkplanerna för Enskede-Årsta och Vantör. Investeringarna som kommer att genomföras under år 2010 innebär en god geografisk spridning inom stadsdelsområdet.

Upprustningen av Dalbotten och Rågdalen fortsätter under år 2010 och upprustning av Blåsutparken kommer att påbörjas med de parkinvesteringsmedel på totalt 4,0 miljoner kronor, som kommunfullmäktige beslutat om.

Resterande 2,4 miljoner kronor, som gäller mindre parkinvesteringar, har delvis fördelats med utgångspunkt från parkplanerna. De 0,8 miljoner kronor som lagts på Vättersparken är för byggande av ett nytt pumphus för att kunna driftsätta plaskdammen till sommaren 2010.

Förskoleverksamhet

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutnings- förändring
Utgående peng	306,6	27,5	279,1	295	2,7
Tilläggsanslag	5,0	0	5,0	5,0	0
Bibass*	27,9	1,7	26,2	23,6	1,7
Lokaler	76	11,1	64,9	60,2	11,1
Öppen förskola m.m.	4,0	0	4,0	4,0	0
Resursenheten	3,4	0	3,4	4,1	0
Barnomsorgsgarantin**	0	0	0	0	0
Övergripande	8,0	0	8,0	6,0	0
Gemensamt	5,4	0	5,4	5,6	0
Summa	436,3	40,3	396,0	403,5	15,5

*Barn i behov av särskilt stöd, fördelas utifrån individuell ansökan.

Totalt är budgeten relativt oförändrad jämfört med 2009. Förvaltningen beräknar att budgeten justeras under 2010 med 3,0 miljoner kronor för höga hyror samt 3,5 miljoner kronor för barnomsorgsgarantin. Förskoleschablonen är oförändrad. Den tilldelade budgeten från kommunfullmäktige utgår från antalet barn som var inskrivna i förskolan den 31 mars 2009. Prestationsökning motsvarande cirka 200 barn beräknas under 2010.

Inför år 2009 infördes en förskolepeng som innebär att minst 77 % av schablonen ska fördelas i peng till förskolan och 94 % till familjedaghemmen. Resterande del ska täcka lokaler och administration. Förvaltningen föreslår att den utgående peng per barn till respektive förskola står kvar på 2009 års nivå för 1-3 åringarna, för 4-5 åringarna samt till familjedaghemmen. Förvaltningens utgående peng på 77,7 % innebär att stadens riktlinjer för förskolepeng följs.

Förvaltningen föreslår att budgeten för barn i behov av särskilt stöd höjs med 2,6 miljoner kronor jämfört med år 2009. Skälet är att antalet barn totalt sett har ökat och att vissa har ett mycket stort hjälpbehov.

Budgeten för övergripande verksamhet är den reserv som förskolan har om kostnaderna för ekonomiskt bistånd ökar betydligt och om individ- och familjeomsorgen inte klarar omstruktureringen. Förvaltningen beräknar att barngruppernas storlek ska vara 14 respektive 18 barn, i enlighet med kommunfullmäktiges mål.

Priser och prestationer

Verksamhet	Antal	Schablon KF	Utgående peng 2010	Jmf 2009
Förskola 1-3 år	1356	128 290	105 045	105 045
Förskola 4-5 år	1753	107 695	89 186	89 186
Familjedaghem 1-3 år	16	117 290	110 265	110 265
Familjedaghem 4-5 år	25	96 695	90 904	90 904
Allmän förskola	12	51 185	Anslagsfinansierad*	
Totalt antal barn	3162			

* Allmänna förskolan är anslagsfinansierad med 610 000 kronor år 2009 och 560 000 kronor år 2010.

16,6 mkr av det socioekonomiska tilläggsbeloppet fördelas per barn direkt ut till alla förskolor och ingår i den utgående peng. Det gör att den utgående peng är totalt 82 – 83 %. Ett särskilt tilläggsanslag på totalt 5,0 miljoner kronor utgår till vissa förskolor utifrån socioekonomiska faktorer. Dessa medel fördelas enligt följande:

Enhet	Tkr helår
Snösätra förskolor	890
Rågsved 1 förskolor	760
Rågsved 2 förskolor	740
Örby förskolor	270
Hagsätra 1 förskolor	360
Hagsätra 2 förskolor	210
Dalens förskolor	880
Östbergas förskolor	890

De öppna förskolorna har under året organisatoriskt flyttats från resursenheten till förskoleområdena Blåsut, Östberga, Stureby och Rågsved. Handläggarna inom resursenheten har placerats organisatoriskt direkt under avdelningschefen. Befattningen som enhetschef för resursenheten har vakanshållits och planeras att kunna dras in fr.o.m. 1 januari 2010.

Äldreomsorg

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutningsförändring
Vård och omsorg	833,4	122,7	710,7	693,5	97,1
Biståndsenheten	16,2	0,0	16,2	17,9	
Övergripande	21,8	13,2	8,6	21,8	13,2
Gemensamt	4,3	0,0	4,3	3,9	
Summa	875,7	135,9	739,8	737,1	110,3

Äldreomsorgens budget har ökat med totalt 2,7 miljoner kronor jämfört med budgeten för år 2009. Det innebär en ökning med 0,3 %.

I kommunfullmäktiges budget för år 2010 ökar kostnadsramen med 10,5 miljoner kronor samtidigt som intäktskravet ökar med 9,4 miljoner kronor jämfört med 2009. Förvaltningen föreslår att budgetjustering begärs med 6,9 miljoner kronor då det ökade intäktskravet beror på ett systemfel i verksamhetssystemets koppling till ekonomisystemet.

Beställarenhetens budget grundas på nedan angivna prestationer. Under 2009 ökade behovet av hemtjänstinsatser med cirka 81 personer jämfört med beräknade insatser i budgeten 2009. Däremot minskade behovet inom servicehus och vård och omsorgsboende med cirka 20 personer jämfört budgeten. Denna utveckling avviker från den befolkningsprognos som var tillgänglig när 2009 års budget beräknades. Med utfallet för år 2009 som bakgrund räknas att antalet biståndsbedömda helårspersoner bara minskar marginellt under år 2010. Däremot bedöms att beställarenhetens systematiska kvalitetsarbete resulterar i minskade kostnader genom regelbundna omprövningar av behovet inom hemtjänsten.

Förvaltningen föreslår att nämnden begär 0,8 miljoner kronor hos kommunstyrelsen för en tjänst som medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR). Under år 2008 och 2009 har förvaltningen deltagit i ett utvecklingsprojekt i samarbete med innerstadsdelarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm. Projektet kommer under 2010 att permanentas för hela staden, dock pågår en översyn hur detta ska organiseras.

Prestationer

Följande biståndsbedömda prestationer beräknas för budgeten:

Verksamhet	Antal helårspersoner	
Vård och omsorgsboende	662	
<i>Jämförelse oktober 2009</i>	668	
Verksamhet	Antal dagar	
Dagvård	16 212	
<i>Jämförelse oktober 2009</i>	17 100	
Verksamhet	Antal helårspersoner	Antal timmar/månad
Öppen hemtjänst	1 625	62 979
Servicehus	349	27 411
Summa hemtjänst	1 974	90 390
<i>Jämförelse oktober 2009</i>	<i>1 978</i>	<i>91 757</i>

Förvaltningen beräknar 5,5 miljoner kronor för övertalighetskostnader i samband med att Enschedalens servicehus och Skogsgläntans gruppboende har upphandlats samt att Mårtengårdens vård- och omsorgsboende ska

upphandlas. Det avsatta beloppet är osäkert om det räcker varför restriktivitet i övrigt är nödvändigt. Kostnaden belastar delvis utförarenheterna.

I enlighet med kommunfullmäktiges budget för år 2010 är dygnskostnaden på äldreboenden uppräknad med 2,0 %. Lokalschablonen är oförändrad 102 kr/plats och dygn. Hemtjänstnivåerna har räknats upp med 2 %.

Även under år 2010 kommer det att drivas flera olika projekt inom äldreomsorgen. Förvaltningen beräknar att 10 miljoner kronor av tidigare projektmedel kan föras över till år 2010 i samband med bokslutet för år 2009.

Priser

Priserna för förvaltningens egna utförare inom dagvård, hemtjänst och vård- och omsorgsboenden är de som staden har fastställt. Enheterna betalar 3,92 % av sina intäkter för gemensam administration.

För servicehusen och korttidsplatser, som förvaltningen har tagit fram priser för läggs 5 % på för administration vid extern försäljning.

Alla hemtjänstenheter får ersättning per vårdnivå (18 stycken) som följer den prislista som kommunfullmäktige har beslutat om. Prislistan motsvarar ett genomsnittspris per timme med cirka 269 kronor.

Kostnaden höjde sina priser från den 1 november i enlighet med nämndens beslut den 22 oktober 2009.

Inom enheten för förebyggande verksamhet anpassas antalet heminstruktörer till behovet och detta innebär att en av två heminstruktörstjänster avvecklas.

Priser vård- och omsorgsboende, valfrihet

Nivå	Kommunal regi pris/dygn exkl. hyra	Privat regi pris/dygn exkl. hyra*
1	1 078	1 136
2	1 588	1 674
3	1 876	1 977

*I de privata utförarnas pris ingår en momskompensation med 5,4 %.

Vård- och omsorgsboendenas lokaler finansieras med anslag och beställarenheten har budgetansvar över de hyreskostnaderna. Vid försäljning till andra stadsdelsförvaltningar och kommuner tas en intäkt för lokalkostnader in med 102 kronor per plats och dag.

Priser dagvård, valfrihet

Inriktning för biståndsbedömd dagvård	Kommunal regi pris/dygn	Privat regi pris/dygn
Social	448	459
Demens	490	502
Lokalschablon	82	82

Valfrihet råder för biståndsbedömd dagvård från och med första juli 2009. Samma priser och prismodell, som vid införandet av valfriheten, gäller för dagvården under 2010.

Priser korttidsplatser

Verksamhet	Internt pris/dygn inkl. hyra	Internt pris/dygn exkl. hyra	Externt pris/dygn inkl. hyra	Externt pris/dygn exkl. hyra
Korttid	1 836	1 579	1 928	1 659

Priserna för växelvård (korttidsplatser) har höjts med 2,0 % jämfört med år 2009.

Priser servicehus

Enhet	Internt grundpris/månad	Uppdelat per dygn	Externt grundpris/månad	Uppdelat per dygn
Rågsveds servicehus	9 764	321	10 281	338

Servicehusens priser består av två delar, dels ett grundpris per person och månad, dels ett pris för respektive vårdnivå. Priset per vårdnivå är samma som är redovisat ovan för den öppna hemtjänsten. Grundkostnadsersättningen höjs med 5,6 % för att behålla nuvarande kvalitet.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutningsförändring
Verksamheter	329,1	80,8	248,3	244,9	80,8
Biståndsenheten	9,7	0	9,7	8,5	0
Gemensamt	2,1	0	2,1	2,1	0
Övergripande	2,9	0,2	2,7	8,3	0
Summa	343,8	81,0	262,8	263,8	80,8

Med hänsyn tagen till att det i budgeten för år 2009 ingår stimulansmedel om 4,7 mnkr så är budgeten ökad med 3,7 miljoner kronor. Det motsvarar en ökning med 1,4 %. Ersättningen för barnboende och korttidsvistelse är uppräknad med 5 % jämfört med 2009. Ersättningen för övriga verksamheter är oförändrad. Timersättningen för LASS är höjd med 2,0 %. Förvaltningen beräknar 2,0 miljoner kronor för övertalighetskostnader i samband verksamhetsupphandlingar.

Den tilldelade budgeten beräknas på prestationer den 20 augusti 2009. Förvaltningen beräknar en ytterligare budgettilldelning för prestationsökning i samband med tertialrapport 2-2010.

Prestationer

Följande biståndsbedömda prestationer beräknas för budgeten.

Verksamhet	Antal helårspersoner	Ingår i den tilldelade budgeten
Eget boende med boendestöd	31	31
Servicebostad	29	29
Gruppboend	83	83
Barnboende	15	15
Korttidshem	53	53
Daglig verksamhet	186	186
LASS-ärenden	148	147
Summa	545	544

Priser

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning gick över till valfrihetssystem den 1 juli 2009, enligt kommunfullmäktiges beslut. Ett nytt system för ersättningen till utförarna är fastställt. Systemet utgår i större utsträckning från att enheten får betalt per prestation utifrån de nivåer som kommunfullmäktige har beslutat. Ersättningen överensstämmer även med de ersättningar som redovisas i förvaltningens förfrågningsunderlag vid upphandlingen av sina verksamheter.

Kostnader för gemensamhetslokaler ingår inte i LSS-pengen och hanteras centralt av beställaren. Vid försäljningen av platser till andra stadsdelar tar förvaltningen ut en lokalschablon som bygger på den faktiska totala lokalkostnaden under 2010. De enskilt drivna verksamheter som finns med på stadens avtal får en schablonersättning som kompensation för lokalkostnader.

Alla priser inom verksamheter för funktionsnedsatta exkluderar resor. Dessa betalas direkt av beställaren.

Ersättningen till flera verksamheter är oförändrad inför 2010. Vissa anpassningar behöver göras för att uppnå budget i balans och det handlar i huvudsak om att se över bemanningen i verksamheterna. Förvaltningen föreslår även att Nordmarken och Tapeten dagliga verksamheter integreras.

Ersättningen för assistans enligt LASS respektive LSS är 252 kronor per timme och följer den ökning som kommunfullmäktige har gjort. Internpris till assistansenheten föreslås till 242 kr per timme efter 4 % avdrag för OH-kostnader. Assistansenheten tilldelas även ett särskilt anslag för de merkostnader som boendeservice vid Svedmyra medför.

Fritid och kultur

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutningsförändring
Kultur	1,3		1,3	1,3	
Konsument	0,4		0,4	0,4	
Fältassistenter	3,3		3,3	3,1	
Öppna mötesplatser	25,1	1,8	23,3	22,8	1,8
Kollo	3,2	1,3	1,9	1,7	1,3
Övergripande	6,0		6,0	8,0	
Gemensamt	2,7		2,7	3,1	
Summa	42,0	3,1	38,9	40,4	3,1

Budgeten för fritid och kultur är minskad med 1,4 mnkr men avdelningen beräknar ändå att kunna behålla nuvarande nivå på verksamheten.

Medel avsätts även fortsättningsvis till lokala föreningar som erbjuder kulturverksamhet för barn och ungdom. Syftet med föreningsbidraget är att stödja organisationer vars verksamhet kompletterar nämndens verksamhet.

Alla verksamheter inom fritiden är anslagsfinansierade. Fritids område 1 och 2 är upphandlat fr.o.m. den 1 juni 2009 och drivs av extern anordnare. Antalet fältassistenter har utökats under 2009 och är 6 stycken. Under 2010 kommer fritidsgårdarnas öppettider att ses över och anpassas efter behoven.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto 2010	VP 2009	Omslutningsförändring
Arbetsmarknadsåtgärder	20,7	11,8	8,9	9,2	8,1
Ekonomiskt bistånd	152,2	3,3	148,9	138,5	
Handläggning	30,2	1,1	29,1	28,0	1,1
Summa	203,1	16,2	186,9	175,7	9,2

Budgeten för ekonomiskt bistånd har ökat med 10,4 miljoner kronor. Under år 2008 fick i genomsnitt 1 438 hushåll per månad ekonomiskt bistånd. I september 2009 var det 1 518 hushåll som fick bistånd. I genomsnitt har förvaltningen betalat ut 12,6 miljoner kronor per månad under år 2009. I oktober 2009 utbetalades 12,4 miljoner kronor. Budgeten för år 2010 möjliggör i genomsnitt en utbetalning med 12,7 miljoner kronor per månad.

Konsekvenserna av den rådande konjunkturen gör att förvaltningen är mycket osäker om budgeten räcker. Förvaltningen föreslår därför att reserver avsätts inom förskola och fritid.

Anslaget för handläggning är 1,1 miljoner kronor högre än föregående år. Förvaltningens budget för arbetsmarknadsåtgärder är 0,8 miljoner kronor högre och den ska täcka kostnaderna för offentligt skyddat arbete, ferieaktiviteter för ungdomar och viss arbetsträning.

Lokaler

En samlad lokalförsörjningsplan redovisas numera i underlaget för budget 2010 med inriktning 2011-2012 (den så kallade treåringen). Förvaltningens samlade lokalkostnader är cirka 170 miljoner kronor. Av dessa är 110 miljoner kronor hyror för verksamhetslokaler, 46 miljoner kronor boendehyror och resterande del är drift. Av driften är elkostnaden cirka 9,5 miljoner kronor.

Förvaltningen redovisar nedan de lokalförändringar som planeras ske under år 2010.

Förskola		
Lokal	Status	Nuvarande användning
Nytorpsskolan	Utredning av 3 avdelningar förskola	Skola
Bränningevägen 2 i Årsta	Kontrakt går ut 2010-03-01	Tillfällig förskola, flyttar till Årstvägen 56
Rothuggets förskola i Stureby	Återuppbyggnad efter brand klar 1:a kv 2010	
Gläntans förskola i Östberga	Återuppbyggnad efter brand klar 1:a kv 2010	
Årstavägen 56 – etapp 2	Klar 1 mars 2010	Ombyggnad pågår, hyr när det är klart
Sköntorpsvägen i Årsta	Projektering av ny förskola	Kommersiellt lager/kontor
Östbergatorget 6 o 8	Lämnas 1 kv 2010	Evakuering Gläntan
Våxtorpsgränd 8	Lämnas 1 kv 2010	Evakuering Gläntan
Trollesundsvägen 55	Återuppbyggnad efter brand klar under 2010	
Medlemmen i Enskede Gård	Projektering av ny förskola	
Äldreomsorg		
Lokal	Status	Nuvarande användning
Enskededalens servicehus	Ombyggnad till 8 lgh socialpsykiatri, klar jan 2010	Lägenheter och kontor äldreomsorg
Källarlokaler på Tussmötevägen	Uppsagd kan lämnas 31 dec 2010	Konferens mm
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning		
Lokal	Status	Nuvarande användning
Tussmötevägen 171	Uppsagd till 31 dec 2010	Daglig verksamhet tidigare förskola

Individ- och familjeomsorg		
Lokal	Status	Nuvarande användning
Bränningevägen 2	Kontrakt går ut 2010-09-30, ny lokal söks	Öppen vård barn o unga
Kumlagatan i Rågsved	Lämnas jan 2010	6 st gruppbostad socialpsykiatri som flyttar till Enskededalen
Pelargatan 19	Verksamheten flyttar till Önskehemsgatan 22-24	Öppen vård Pelaren/Kvinnoverksamheten
Kallforsvägen 24	Sägs upp 31/12-09, flytt 31/3-10	Öppen vård Valvet
Skulptörvägen 8	Söker ny lokal	Beroendemottagningen

Investeringar

Kommunfullmäktige har beslutat om två olika investeringsramar för år 2010. Den ena gäller utveckling av parker och är redovisad under rubriken stadsmiljö. Den andra delen avser maskiner och inventarier. Totalt har förvaltningen 9,3 miljoner för maskiner och inventarier.

I stadsledningskontorets anvisningar framgår att dessa medel ska användas till alla investeringar som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och är över ett prisbasbelopp, 42 400 kronor. Kostnader för internräntor och avskrivningar som uppstår ska bekostas av driftbudgeten. Förvaltningen kommer att följa anvisningarna när det blir aktuellt men kan idag inte bedöma behovet fullt ut.

Resultatenheter

Förvaltningen arbetar för att alla utförarenheter ska kunna bli resultatenheter. Med en tydlig ekonomi- och verksamhetsstyrning, där enheten får intäkt utifrån prestation, möjliggörs en god budgethållning och en större självständighet för enheten. I tabellen nedan föreslår förvaltningen resultatenheter för år 2010. I huvudsak har alla enheter som föreslås vara resultatenheter idag en budget i balans och de som redan är resultatenheter har överskott i sina fonder. Ersättningarna för år 2010 redovisas under respektive verksamhetsområde.

Enheter som idag är resultatenheter och föreslås vara kvar	
Örby förskolor	Högdalens förskolor
Hagsätra 1 förskolor	Hagsätra 2 förskolor
Rågsved 1 förskolor	Rågsved 2 förskolor
Snösätra förskolor	Dalens förskolor
Blåsut förskolor	Årsta 2 förskolor
Årsta 3 förskolor	Enskede Gårds förskolor
Östberga förskolor	Sturebys förskolor

Mårtengårdens äldreboende	Hemtjänsten Stureby
Hemtjänsten Gullmarsplan	Hemtjänsten Enskededalen
Hemtjänsten Högdalen	Hemtjänsten Bandhagen/Örby
Hemtjänsten Årsta	Årsta Stureby gruppboende
Rågsveds servicehus	Årsta vård- och omsorgsboende
Stureby vård- och omsorgsboende*	Äldreomsorgens enhet
Enheter som föreslås upphöra som resultatenheter	
Korttidshem funktionsnedsatta	Övergår till entreprenad 1/2-10

*Sedan den 1 november 2009 är Stureby vård- och omsorgsboende intraprenad genom den upphandling som genomförts.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budgetram ingår endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet. Utöver det har nämnden kostnader och intäkter för verksamhet som säljs till andra förvaltningar, främst inom äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Totalt föreslås omslutningsförändringar med 247,0 miljoner kronor i nämndens budget.

Särskilda redovisningar

Enligt SLK:s anvisningar redovisas en jämställdhets- och mångfaldsplan i bilaga till verksamhetsplanen.

En sammanfattning av arbetet utifrån stadens handikappolitiska program redovisas under rubriken "Övrigt" i slutet av verksamhetsplanen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Förvaltningens utgångspunkt för att effektivitet och fokus ska vara på kärnverksamheterna är att ha brukarperspektivet i fokus. Verksamheten är till för brukarna och inte tvärtom. Förvaltningens administrations- och lokalkostnader ses regelbundet över för att bedöma nödvändigheten. På samma sätt är det viktigt att verksamheterna ser över arbetssätt och bemanning. Ett annat viktigt arbete är att jämföra sig med andra, dvs. att jämföra kvalitet och pris med vad andra utförare inom och utom staden har. I de verksamheter som inte har kundvalssystem utformas priser istället för anslag.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,7 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	4 st	öka	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola)	13 %	minska	År
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN äldreomsorg)	6 %	minska	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna	2008-01-01	2010-12-31	

NÄMNDMÅL:**Förvaltningens resurser ska utnyttjas effektivt**

Förvaltningen arbetar vidare med att fortlöpande se över administrations- och lokalkostnader samt bemanning och arbetssätt. Förvaltningen redovisar aktuella lokalförändringar under rubriken "Lokaler" ovan.

Övriga frågor**Handikappolitiska programmet; redovisning enligt SLK:s anvisningar**

Tillgänglighetsaspekter beaktas i förvaltningens arbete med till exempel park- och stadsmiljöfrågor och genom att inhämta synpunkter från handikapprådet kring olika nämndärenden, och i den verksamhet som omsorgen om funktionsnedsatta bedriver. I nämndens informationsplan anges att alla verksamheter inom förvaltningen ska, när de informerar, ta hänsyn till att förutsättningarna för att ta emot information varierar. Det gäller till exempel personer med olika typer av funktionsnedsättningar. I det följande beskrivs, utifrån respektive verksamhet, hur programmets intentioner och principer ingår som en integrerad del i det vardagliga arbetet.

Målen i det handikappolitiska programmet överensstämmer väl med intentionerna i socialtjänstlagen. Personer med psykisk funktionsnedsättning finns inom *individ- och familjeomsorgen* och där ska hinder identifieras och undanröjas så att dessa personer kan bli fullt delaktiga i samhället. Muntlig och skriftlig information ska ges på ett sådant sätt att brukaren/klienten kan ta till sig innehållet. Personalen ska förvissa sig om att informationen har uppfattats - om inte ska informationen ges på något annat sätt. Insatserna ska utformas på ett sådant sätt att det passar brukarens/klientens behov. Utveckling och information om kognitiva hjälpmedel för personer med psykisk funktionsnedsättning sker inom socialpsykiatrin. Delaktighet och brukarinflytande kommer också fortsättningsvis ske på husmöten inom socialpsykiatrins olika verksamheter.

Omsorgsverksamheten för *funktionsnedsatta* inom förvaltningen utgår från det Handikappolitiska programmet. En viktig uppgift är att informera om gällande lagar, förordningar, riktlinjer etc. Utredningar, beslut och utformning av stöd och service görs utifrån beaktande om den enskildes inflytande och delaktighet. Omsorgsverksamheterna tillser att personalen i verksamheterna har den kompetens som krävs för att kunna ge det stöd och service som den enskilde behöver. Verksamheten strävar efter ökad inkludering av personer med funktionsnedsättning i samhället, bland annat genom yrkesinriktad daglig verksamhet samt samarbete med fritidsverksamheten inom stadsdelen. Förvaltningen bedriver även ett aktivt brukarinflytande genom brukarråd på omsorgsverksamheterna samt genom nämndens handikappråd.

Äldreomsorgen riktar sitt utbud till äldre över 65 år. Alla som kommer i kontakt med äldreomsorgen ska behandlas med respekt och bemötas på ett korrekt sätt. De olika evenemang som anordnas är öppna för målgruppen oavsett graden av funktionsnedsättning. Utifrån aktuella behov sker individuella anpassningar för att möjliggöra deltagande. De lokaler som nyttjas inom äldreomsorgen är tillgänglighetsanpassade. Tillgång till lättläst information tillgodoses via stadens hemsida och utifrån de specifika individuella behov som är aktuella.

Inom verksamheten *förskola och fritid* är i dagsläget 27 barn med funktionsnedsättning inkluderade i barngrupperna på förskolorna. Det är barn med grava hörselskador/nedsättningar, synnedsättningar, fysiska funktionshinder, utvecklingsstörning och autism/autismliknande tillstånd. Placering av barn sker i samråd med föräldrar och habiliteringscenter för att förutsättningarna ska bli så bra som möjligt för barnet avseende såväl personal och barngrupp som lokaler. Nybyggda och ombyggda byggnader, gårdar och parker är tillgänglighetsanpassade. Inom stadsdelen finns också sex platser på en specialförskoleavdelning för barn med flerfunktionshinder och en specialavdelning med fyra platser för barn med autismliknande tillstånd. Dessutom utnyttjas den kommunövergripande specialförskolan Reimers.

Inom fritiden planerar man att starta en särskild ungdomsgrupp med funktionshindrade ungdomar på Örby fritidsgård.

Vid upprustning av parker ska tillgänglighetsanpassning ske och vid upprustning och anläggande av lekplatser ska lekutrustningen vara tillgänglighetsanpassad i den mån det är möjligt. Tillsammans med trafikkontoret görs fortlöpande tillgänglighetsanpassningar i stadsdelens parker genom till exempel att ledräcken och bänkar placeras vid brantare partier.

Svar på skrivelse om användning av barnchecklista

I all planering och handläggning i förvaltningen där barn berörs ska barns behov och intressen beaktas utifrån FN:s barnkonvention. Det innebär att i dessa processer fråga sig hur ärendet berör barnen och i möjligaste mån agera så att deras behov blir tillgodosedda. Som ett verktyg i detta har så kallade

barnchecklistor använts inom tidigare Vantörs respektive Enskede-Årstas stadsdelsförvaltningar, i första hand avseende planeringsärenden (park- och stadsmiljöfrågor). Enligt förvaltningens bedömning blev dock frågorna alltför slentrianmässigt och godtyckligt besvarade eftersom det oftast inte fanns tidsutrymme på grund av korta remisstider eller kanaler för en handläggare att verkligen ta reda på barns eller ungdomars åsikter i den aktuella frågan. Ur barns inflytandesynpunkt innebar det ett minimum. Enligt förvaltningens uppfattning upphörde därför användandet av checklistorna.

Vid ärenden där en identifierad grupp av barn påverkas tas barnperspektivet i beaktande och i den mån det är möjligt inhämtas barns synpunkter på andra sätt än genom barnchecklista. Vid upprättande av förfrågningsunderlag vid upphandlingar av parkentreprenad är Stockholms handlingsprogram för barnkonventionen inarbetat i underlaget. Vid framtagande av parkplanerna strävar förvaltningen efter att barns synpunkter tas i beaktande. Detta sker exempelvis genom öppna möten där föräldrar kan förmedla detta och genom att remittera parkplanen till förskolorna för att barn vid främst närliggande förskolor ska ha möjlighet att via personalen kunna förmedla sina synpunkter om förslagen.

Vid detaljplanearbete är förvaltningen en remissinstans och i dessa ärenden ska stadsbyggnadskontoret arbeta efter handlingsprogrammet för barnkonventionen. Vid detaljplanearbete som berör en barnintensiv plats ska barnperspektivet belysas särskilt.

I verksamheterna förskola och fritid strävar man alltid i det dagliga arbetet efter att barnen och ungdomarna ska ha inflytande över verksamhetens olika delar, inklusive utformningen av utemiljön. I den nära fysiska planeringen av gårdar och lokaler engagerar man dem i planering och ibland också till viss del i genomförande.

Genom ovanstående redogörelse besvarar förvaltningen nämndens skrivelse angående användningen av barnchecklistan (dnr 405-059/2007).

Bilagor

1. SLK:s blanketter
2. Aktivitetsplan år 2010
3. Risk- och väsentlighetsanalys indikatorer
4. Risk- och väsentlighetsanalys väsentliga processer
5. Internkontrollplan år 2010
6. Jämställdhets och mångfaldsplan år 2010
7. Miljöplan år 2010
8. Informationsplan år 2010
9. Organisationsbeskrivning